

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 39.011; Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Sestanek Male zveze v Ljubljani

Konferenca v salonskem vozu

Sodelovanje z vsemi
toda naši življenjski

interesi morajo biti zavarovani - Ministri so se razšli v nadi, da so doprinesli k zgradbi miru

Vsa Evropa je z nestrpnostjo pričakovala iskrenih miroljubnih besed iz Ljubljane - in ne zaman

Ljubljana, 10. januarja.

»Začenja se doba zelo obsežnega diplomatskega delovanja.« S temi besedami je naš predsednik vlade g. Bogoljub Jevtič, čigar vodilna vloga je pri današnji ljubljanski seji sveta Male zveze padla vsakomur v oči, označil ne samo važnost diplomatskih razgovorov, ki so se odigrali v slovenski prestolnici, ampak tudi ocenil važnost bodočih mesecev, ko se bo popolnoma preosnovalo delo za organizacijo miru v srednji Evropi in v Evropi sploh.

Kakor je »Slovenec« kot prvi jugoslovanski list že pred tremi dnevi poročal, da se bo vršila konferenca Male zveze v Sloveniji, in je s tem opozoril celo belgrajsko in, kot je danes priznal tudi urednik »As Eszt« v Budimpešti, tudi madjarske liste na to tako skrbno prikrito zborovanje državnikov Male zveze, so davi rano res prišli v Ljubljano od treh različnih krajev sveta naš ministrski predsednik ter češkoslovaški in romunski zunanji ministri.

Prihodi državnikov

Prvi je prispel v Ljubljano češkoslovaški zunanji minister Beneš s svojo soprogo. Spremljal ju je šef kabineta češkoslovaškega zunanjega ministrstva dr. Kučera. Prišla sta z rednim praškim brzovlakom, ki prispe v Ljubljano ob 6 zjutraj. Zaradi zgodnje ure ni bilo oficijelnega sprejema. Salonski voz češkoslovaškega zunanjega ministra so odklopili od brzovlaka in ga zapeljali na prvi tir pred kolodvorom. Naš jugoslovanski zunanji minister in predsednik vlade g. Jevtič je prišel v Ljubljano z Orient-Simplon-ekspresom ob 8.15 zjutraj. Gospod predsednik vlade ni izstopil iz vagona. Zato so zastopniki oblasti z g. podbanom Pirkmajerjem na čelu odšli v voz in tam pozdravili predsednika vlade. Tudi njegov salonski voz so odklopili od ekspresnega vlaka in ga priklopili k salonskemu vozu ministra Beneša. Medtem je g. Jevtič naročil krasen šopek rdečih rož, ki ga je dal odnesti ge. Beneševi. Kmalu nato ob 8.47 je prispel monakovski brzovlak, ki je imel na koncu salonski voz ministra Titulescu. Tudi njegov voz so takoj odklopili od brzovlaka in ga prepeljali k ostalima dvema salonskima vozovoma. Medtem se je zbralo okoli vseh treh salonskih vozov veliko število časnikaarjev in sicer zastopnikov češkoslovaškega, romunskega, francoskega, angleškega, madjarskega, nemškega in našega domačega tiska. Takoj ko je bil priklopljen voz ministra Titulescu, je predsednik vlade poslal po krasen šopek rdečih rož, ki jih je dal prnesti ge. Titulescovi.

Konferenca se je začela

Ob pol 10 je minister Titulescu zapustil svoj salonski voz in prišel v salonski voz našega predsednika vlade g. Jevtiča. Pri prihodu se je predsednik sveta Male zveze prisrčno pozdravil in rokoval z vsemi časnikaarji. V salonskem vozu g. Jevtiča je že bil dr. Beneš in takoj nato se je začelo posvetovanje konference Male zveze. Medtem so vse tri salonske voze potegnili na prvi tir pred peronom glavnega kolodvora, kjer so nato ostali vozovi ves čas konference. Časnikaarji so se začeli bati, da ne bi prišla od kod kakšna velika lokomotiva in konferenco enostavno odpeljala kam drugam. Toda negotovosti in strahu je bilo kmalu konec, ko je šef kabineta g. Jevtiča oznanil, da ostane konferenca na ljubljanskem kolodvoru, da nima namena se nikamor odpeljati in da bodo ministri opoldne obedovali v banski palači.

„Vse je v redu“

Ob pol 12 sta zapustili salonske voze kot prvi obe visoki soprogi češkoslovaškega in romunskega zunanjega ministra in se v sprem-

Jevtič, Titulescu in Beneš po konferenci obdani od časnikaarjev

stvu našega predsednika vlade podali na ogled mesta. Ministrski predsednik g. Jevtič se je takoj vrnil v salonske voze in medpotoma časnikaarjem samo izjavil: »Vse je v redu, vse gre dobro naprej.«

Na banovini

Ob pol 2 so se visoki gostje podali v banovinsko palačo, kjer jim je bilo pripravljeno svečano kosilo. Ob četrt na 4 je bilo svečano

Uradno poročilo

„Iskreno bomo sodelovali, toda naše državne koristi morajo biti zavarovane“

Glavni predmet diskusije sveta Male zveze je bil v ocenitvi sporazumov, sklenjenih v Rimu med Francijo in Italijo, in določitev enotnega zadržanja Male zveze, ki naj ga zavzame v tem pogledu.

Ministri zunanjih zadev Male zveze so izrazili svoje zadovoljstvo z rezultati, doseženimi v razgovorih, ki sta jih imela gg. Mussolini in Laval, in smatrajo, da ti razgovori morejo v znatni meri okrepiti ohranitev in organizacijo miru, sklenili sodelovati v najiskrenejšem duhu z vsemi zainteresiranimi silami za praktično izvedbo načel rimskih sporazumov, ob istem času pa mislijo na zavarovanje tudi svojih nacionalnih interesov in splošnih interesov, katerih zvesta braniteljica je bila Mala zveza pri vsaki priliki.

Časnikaarji so nato poročilo prevajali na vse mogoče jezike in ga telefonično poročali na vse kraje sveta. Banske upravo je treba pohvaliti, da je časnikaarjem šla z veliko ljubezljivo na roko in tudi telefonsko službo vzorno organizirala, da ni bilo nobenega čakanja in nobene nervoznosti.

Okrog predsednika vlade

Po prečitaniu poročila so se naši časnikaarji zbrali najprej okrog ministrskega predsednika Bogoljuba Jevtiča, ki je bil vedre volje in je v kratkih besedah obrazložil neka-

kosilo končano in so se vsi trije ministri še sestali na kratek sestanek, da sestavijo uradni komunikate. Ob pol 4 so ministri Male zveze v salonskih naše banovinske palače sprejeli časnikaarje, da jim predajo uradni komunikate. Vsi trije državniki so bili sijajno razpoloženi. Predsednik sveta Male zveze je s smehom, s svojo znano duhovito dobrohotnostjo povabil časnikaarje, da se fotografirajo z njim skupno.

Nato je bilo prečitano uradno poročilo o zborovanju, ki se glasi:

tere dele uradnega poročila, poudarjajoč pri tem, da je Jugoslavija pripravljena sodelovati z vsemi, ki jim je iskreno za mir, da bo vsako diplomatsko akcijo, ki ima ta vzvišeni cilj, iskreno podpirala, a da si bo ostala v svesti, da morajo biti kriti in zaščiteni vsi življenjski interesi naše države, ki so znani, saj jih je ministrski predsednik jasno opisal v svojih nedavnih vladnih izjavah. Iz besed predsednika vlade je zvenelo veliko upanje na uspešnost dela za mir, a tudi velika samozavest naše države, ki hoče doprinesiti svoje k ureditvi mednarodnih odnosov v okviru bitnih potreb jugoslovanske države in jugoslovanskega naroda. Dobesedno se njegova izjava glasi:

Stališče Male zveze je ostalo takšno, kakršno je bilo doslej. Iz današnjega stališča se sme sklepati, kaj bo v bodoče. To je začetek širše diplomatske akcije v vrsti sporazumov, ki pridejo pozneje za organizacijo miru in konsolidacijo mednarodnih odnosov. Akcija Male zveze se bo tudi dalje razvijala v duhu sporazumov in bo ostala odločna pri ohranbi in varovanju nacionalnih interesov. Varovali bomo vse svoje interese in zavezniške odnose z državami balkanskega sporazuma ter tudi nadalje služili interesom splošne varnosti in miru. V teku daljše akcije bomo videli, kaj je treba storiti v ta namen.

Na vprašanje nekega novinarja, kaj misli

g. predsednik o sklepu Zveze narodov, je predsednik vlade odgovoril:

Za nas je ženevski sklep odločilen. Izvesti ga je treba najodločneje in najvestneje. Od tega je odvisno bodoče stališče držav Male zveze.

Inozemski časnikaarji so opetovano poudarjali, da je napravila mirna, resna osebnost našega predsednika vlade na nje najgloblji vtis.

Krožki okrog Titulescu in Beneša

Nato so se začeli delati po dvorani krožki. Časnikaarji so začeli napadati ministre, zdaj enega, zdaj drugega. Vsak je hotel imeti izjavo, kakršnakoli bi bila, samo da bi mogli nekaj poročati. Titulescu, poln duhovitosti, je mirno poslušal stavljen vprašanja, a odgovore je dajal s širokim smehom in z donečimi besedami, ki so odmevali po vsej sobi. Dr. Beneš je bil zelo pristopen, nasmejan, a v besedah rezerviran. »Nič ne smem povedati,« je dejal, »vprašajte predsednika.« A vendar se je končno moral vdati, ker so se začeli delati okrog njega krožki, ki se jih ni mogel več otepati.

Urednik »Slovenca« je imel priliko se za kratek čas razgovarjati tako z g. Titulescu kakor z g. dr. Benešem. Stavlil jima je dvojce vprašanj, ki morda danes najbolj zanimata našo državo in ki sta začeli zanimati vse prisotne časnikaarje.

Titulescu:

„Pravice narodnih manjšin so mednarodne pravice“

Kakšne posledice bi imel podpis rimskih sporazumov, posebno tistega člena o nevmešavanju v notranje zadeve, na naše narodne manjšine. Ali bi se morali odreči vsakega stika s temi manjšinami, če bi pogodbo o nevmešavanju podpisali? Titulescu je razumel važnost vprašanja ter takoj odgovoril, da bi bila takšna razlaga zmotna. »Zaščita narodnih manjšin je mednarodnega značaja, je dejal, in ostane mednarodno vprašanje. Vprašanje zaščite narodnih manjšin torej ne more na noben način postati notranje vprašanje kakšne države in zagradelji tudi ne more pasti pod pojem nevmešavanja. Titulescu je še nadalje poudarjal z visokim glasom, da ostane vprašanje narodnih manjšin to, kar je bilo, namreč mednarodno. Urednik »Slovenca« se je nato obrnil k dr. Benešu z istim vprašanjem. Češkoslovaški zunanji minister sicer ni hotel povedati, če so o narodnih manjšinah govorili na konferenci, toda poudaril je zelo jasno, da je stališče Male zveze znano, da je to vprašanje mednarodnega značaja, ki mu ga tudi podpis člena o nevmešavanju ne more vzeti.

Dr. Beneš:

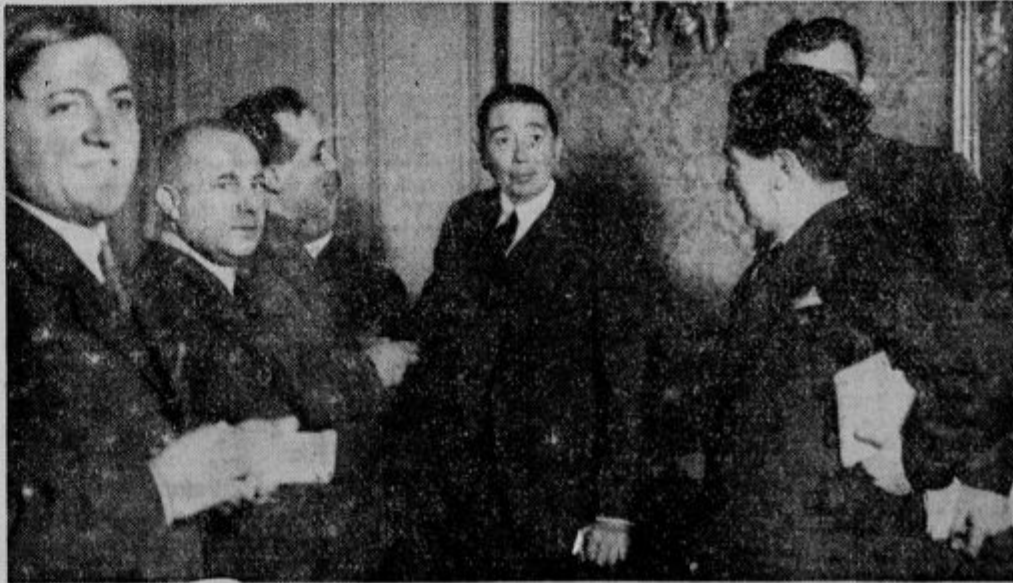
„Isto velja za Habsburžane“

Urednik »Slovenca« je vprašal češkoslovaškega zunanjega ministra tudi to, če bi v primeru, da države Male zveze podpisajo rimske protokole o nevmešavanju, Avstrija lahko smatrala vzpostavitev Habsburžanov za svojo notranjo zadevo, v katero se nikdo vmešavati ne more. Dr. Beneš je na to kategorično izjavil, da to vprašanje sploh ni bilo na dnevnem redu, da ni aktu, a da ga je treba smatrati ravnotako za mednarodnega, kot manjšinske pravice. Restavracija Habsburžanov ne more nikdar postati notranja zadeva ene same države.

Cisto vidno je bilo, da so te izjave in ta pojasnila zelo pomirjevalno vplivala na časnikaarje in bodo seveda imela tudi svoj primeren odmev v evropskem javnem mnenju.

Trije ministri, Jevtič, Titulescu in Beneš odhajajo iz banske palače s podbanom dr. Pirkmajerjem

Poročevalci »Slovenca« sprašuje Titulescu

Beneš pojde v Rim

Daljši razgovor se je razvil med dr. Benešem in dopisnikom »As Eszta«, ki sta očitno že stara znanca s konferenc Male zveze. Madjarski časnikiar se je zanimal predvsem za to, če bo češkoslovaški zunanji minister zares potoval v Rim, kot so nekateri časopisi poročali. Dr. Beneš nikakor ni prikril svojega veselja, da je današnja konferenca omogočila načelni pristaneč Male zveze k rimskim protokolom, kar smatra on za zelo važen dogodek in kar mu bo olajšalo odločitev za potovanje v Rim. Skušal bo obiskati Mussolinija v najkrajšem času, da se natančno pouči o delokrogu rimskih sporazumov. Madjarski dopisnik ga je vprašal, če želi v Rim zato, ker se boji Nemčije. Beneš se je na to vprašanje zasmjal, češ, da se on boji samo tistih, ki delajo proti miru, zato se pa on tembolj bori za utrditev mira.

Končno se je poslovil od časnikiarjev in zaklical, obrnjen proti njim: »Ali sedaj že smemo iti? Ali smo sedaj že prosti? Smemo sedaj na sprehod?«

„Sprejeli smo načela rimskih pogodb, o izvedbi se bomo pa še pogajali“

Sestanek Male zveze v Ljubljani je po besedah romunskega zunanjega ministra imel tudi to dobro stran, da je pokazal, da je Mala zveza popolnoma edina v svojem stališču do rimskih protokolov. Več, kakor te načelne edinosti zunanji ministri niso niti marali niti mogli poudariti. Saj so jim neznane vse podrobnosti okoliščin, v katerih se je sklepal rimski sporazum med Italijo in Francijo. Zato se bodo pogajanja za izvedbo rimskih sporazumov nadaljevala sedaj v Ženevi, kjer bodo državni Male zveze, kot je povedal dr. Beneš, stopili v stik z glavnimi sodelniki Mussolinija in Laval, predvsem s Suviehlem, baronom Aloisjem in Lavalom samim, da dobijo natančno sliko o rimskih pogajanjih, o tem, kaj odkrito priznavajo in kaj prikrivajo.

Vse pravice pridržane

Ob priliki teh pogajanj za izvedbo rimskih sporazumov, na katere je danes Mala zveza načelno pristala, bodo pa vse države, ki so zainteresirane, imele priliko, da predložijo svoje pismenke, svoje pogoje in svoje želje. Naša država, ki bo po besedah ministrskega predsednika iskreno sodelovala za pomiritev, ki jo hočejo tudi rimski sporazumi, bo takrat imela priliko dovolj, da stavi svoje pogoje. To bo tudi storila zavedajoč se, da mora v prvi vrsti braniti svoje življenjske interese. Vprašanje narodnih manjšin na Koroskem, v Primorju, nadalje netrziške pogodbe, vprašanje Albanije, Anschluss in habshursko vprašanje, to so stvari, ki jih bodo takrat prinesli na mizo, kakor tudi naše predloge proti revizionizmu.

Kaj je povedala Ljubljana

S tega stališča je ljubljanski dogodek zelo dalekoosežen. Odstranil je mnogo megle, pomiril duhove in nas vse utrdil v samozvesti, da smo država, ki ve za svoje potrebe in ima tudi voljo, da jih brani. G. Bogoljubu Jevtiču se moramo še posebej zahvaliti, da je izbral Ljubljano, kjer so se gotovo bojzami najbolj pojavljale, saj Jugoslavija v Sloveniji meji na Avstrijo in na Italijo, da skupno svojimi zaveznicami, poudari, da je slišno za vso Evropo, da Mala zveza, podpirajoč francosko

Zasedanje Zveze narodov

Ženeva zre v Ljubljano

Sklepi Male zveze odločilni za evropski mir

Ženeva, 11. jan. c. Danes se je pod predsedstvom turškega zunanjega ministra Tevfika Ruždi Arada začelo 84. redno zasedanje Sveta Zveze narodov. Generalni tajnik je najprej prečital vsa vprašanja, ki so na dnevnem redu, nato pa je sporočil, da je abesinska vlada danes zopet poslala novo vlogo Zvezi narodov.

Kakor smo že včeraj poročali, se je izvedelo, da hoče ženevska diplomacija iznajti nek način, kako igrati abesinsko pritožbo proti Italiji. Povdarjalo se je predvsem, da si je Abesinija sama onemogočila razpravo svoje pritožbe s tem, da se je sklicevala na člen 2. pakta Zveze narodov, ne da bi predlagala pravo proceduro. Tako so vsi mislili, da se bo to zasedanje sveta srčno odkrilo nevesne debate proti italijanski politiki v Abesiniji. Z današnjo vlogo pa je abesinska vlada onemogočila vse intrige v tem smislu. V svoji novi notni tajništvo Zveze narodov sporoča namreč, da si pridržuje pravico, da še tekom tega zasedanja zahteva spremembo postopka, da bi bilo omogočeno že tokrat razpravljati takoj ves spor med Italijo in Zvezo narodov.

Iz Berlina prihajajo tudi zelo pesimistične vesti glede izvedbe posarskega plebiscita. Danes je angleški poslanik ponovno obiskal zunanjega ministra von Neuratha in ga v imenu angleške vlade zaprosil, da naj Nemčija pošlje svojega zastopnika v pripravljani odbor Zveze narodov za rešitev posarskega problema. Von Neurath pa je odločno odbil ta predlog, češ da Nemčija nima v Ženevi za enkrat nič iskati. Z ozirom na to so danes v krogih tajništva ponovno izjavili, da bo angleška vlada predlagala, da naj se odločitev o pripadnosti Posarskega ozloga na izredno zasedanje Sveta Zveze narodov, ki bi se naj izvršilo v februarju. Z veliko pozornostjo pričakujejo odločitev Sveta Male zveze, ki se je danes tako nenadoma sestel v Ljubljani. Na odločitev Male zveze se tukaj stalno obračata velika pozornost, ker se ve, da je to danes tako močan in stalen element mira v srednji Evropi, da se nikdar v Ženevi ni moglo iti mimo ali pa celo nasproti težnjam tega močnega bloka v osrčju Evrope.

To je precej važno tudi zaradi tega, ker temu zasedanju predseduje turški zunanji minister. Znan je, da je Mala zveza v zelo dobrih odnosih z državami balkanskega sporazuma. Eden glavnih opor politik tega sporazuma pa je Turčija in njen zunanji minister, ki je sedaj tudi predsednik Sveta Zveze narodov. Prav gotovo je, da bo, brž ko Titulescu in Beneš prideta v Ženevo, prišlo do važnih sestankov držav Male zveze in balkanskega sporazuma.

Ženeva, 11. januarja. c. Kljub otvoritvi zasedanja Sveta Zveze narodov je v Ženevi vladalo zelo veliko zanimanje za sestanke Sveta Male zveze v Ljubljani. Z veliko radovednostjo se je pričakovalo besedilo uradnega komunikeja, ki je prišlo v večernih urah v Ženevo. Z velikim zadovoljstvom se podpirata oni del komunikeja, v katerem Mala zveza izjavlja, da smatra rimski sporazum med Lavalom in Mussolinijem za srečen začetek nove politike, ki naj bo obenem razvojna točka za po-

italijanska stremeljenja, ne bo žrtvovala niti ene stvari, ki je za obstoj državnega trajanja in državne rasti življenjsko potrebna.

Slovo Titulesca in Beneša

Ob 17.15 sta se poslovila od Ljubljane romunski zunanji minister Titulescu in češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš. Oba državnika sta prišla že četrte ure pred odhodom vlaka v spremstvu našega ministrskega predsednika Jevtiča, podbana dr. Pirkmajerja in mestnega župana dr. Dinka Puca. Na kolodvoru se je zbralo mnogo odličnega občinstva ter lepa četica časnikiarjev. Vsi trije zunanji ministri so bili izredno dobro razpoloženi ter so se ves čas šalili. Med drugimi je naš ministrski predsednik izjavil o današnji konferenci: »Tu smo in tu ostanemo! Ga. Beneševa je do blila lep šopek v spomin na Ljubljano. V razgovoru s Titulescom mu je župan dr. Puc pojasnil, da pomeni ime Ljubljana »ljubljeno mesto«, na kar sta Titulescu in dr. Beneš v francoski odgovorila: »Vidimo, vidimo, saj smo se prepričali o tem! Na vprašanje, kdaj bo zopet svidenje v Ljubljani, sta dala nedoločen odgovor. V razgovoru sta oba prijateljska državnika ves čas izjavljala, da odnosa iz Ljubljane zelo dobre vtise. Odpotovala sta z brzovlakom v smeri proti Raketu.

Zbrano občinstvo je v trenutku, ko se je pričel vlak pomikati, privedilo tople ovacije dr. Benešu in Titulescu ter Mali antanti. Pozneje pa je napravilo občinstvo špalir ministrskemu predsedniku Jevtiču in mu živahno vzklikalo. Naš ministrski predsednik Bogoljub Jevtič je odpotoval iz Ljubljane z večernim brzovlakom ob 8 proti Belgradu.

„Branibor“ pri Jevtiču

Ljubljana, 11. januarja.

Pri g. ministrskemu predsedniku Jevtiču, bivajočem v Ljubljani, se je zgledala deputacija narodno-obrambena društva »Branibor«, sestojeca iz predsednika dr. Oblaka, tajnika dr. Kamušiča in blagajnika direktorja Gogole. V zvezi zaščite naših narodnih manjšin, glede katerih so krožile v zadnjem času vznemirljive vesti.

G. dr. Oblak je v imenu deputacije g. ministrskega predsednika opozoril, da je naša javnost ob meji, zlasti pa narodno obrambna društva, zelo v skrbeh za usodo naših bratov z ozirom na razne verzije.

G. ministrski predsednik Jevtič je deputacijo zelo ljubeznivo sprejel ter pozorno poslušal iznesene izjave in želje.

Slovo predsednika vlade

Ministrski predsednik G. Bogoljub Jevtič je ostal v Ljubljani do odhoda simploškega brzovlaka, s katerim se je vrnil nazaj v Belgrad, ker ga bo pri zasedanju Sveta Zveze narodov zastopal naš stalni delegat v Ženevi Konstantin Fotič. G. predsednik vlade se je v spremstvu svojega kabinetnega šefa in podbana g. dr. Pirkmajerja, potem ko se je poslovil od svojih tovarišev dr. Beneša in Titulesca, odpeljal malo na izlet v ljubljansko okolico.

Na kolodvoru so se od njega poslovili vsi predstavniki oblasti, s katerimi se je še priščno razgovarjal pred odhodom vlaka. Občinstvo, ki se ga je veliko nabralo na kolodvoru, je predsednika vlade z vidnimi simpatijami pozdravljalo, a tudi on je pokazal, da je vesel teh izrazov spoštovanja slovenske prestolnice.

Na delo za blagor narodov

Ljubljana je včeraj v jutranjih urah pozdravila v svoji sredi visoke goste. Ko so bili zunanji ministri Jugoslavije, Češkoslovaske in Rumunije že na poti proti Ljubljani, je bila vest o sestanku Male antante v slovenski prestolnici, ki jo je naš list napovedal že nekaj dni poprej, tudi uradno potrjena. In vendar so se že v četrtek zvečer javili v Ljubljani dopisniki poglavitnih francoskih, angleških, nemških in ameriških poročevalskih agencij. Tudi velike države torej danes priznavajo, da je Mala antanta činitelj, s katerim morajo v mednarodni politiki računati. Mala antanta, v kateri so povezane tri države s trdno pogodbo, da bodo v zunanjepolitičnih vprašanjih vse tri skupno ravnale, igra danes v svetu vlogo velesile. Okoli 50 milijonov Evropeev, ki jih veže vzvišeno smoter, da svojo politično, kulturno in gospodarsko svobodo ohranijo, tvorijo močnega blok, ki je toliko trdnjši, kolikor sloni prav na tem skupnem interesu.

Mala antanta se je v mednarodnem političnem življenju uveljavila: le z njeno pomočjo so se mogle uveljaviti njene posamezne članice, le njena zasluga je, da je Ljubljana za trenutek postala mednarodno pozorišče, na katerega zrejo pozorno iz vseh evropskih prestolnic.

Danes je mednarodni položaj Male antante ugodnejši kakor le kdaj. Med razpravo o naši pritožbi proti Madjarski radi marsejske tragedije so zunanji ministri držav Male antante s svojo udnostjo presenetili svetovno javno mnenje. To ni bil samo obračun z državo, ki nosi soodgovornost za strašen zločin v Marseilles, ampak z revizionizmom sploh. Silna je bila žrtve, ki jo je moralo darovati jugoslovansko ljudstvo, kakor je bil v današnjih razburkanih časih nadomestljiv vztrajni in junaški borec kralj Aleksander v boju za uveljavljenje Jugoslavije v svetu; tudi zadoščenje nam ni bilo dano v tolikšni meri, da bi moglo odtehtati žrtve. Toda tem grenkostim stoji nasproti dejstvo, da je v Ženevi revizionizem po odločnem nastopu zunanjih ministrov doživel prvi mednarodni moralni poraz, katerega učinki bodo še dolgo blagodejno vplivali na mednarodno ozračje. Ugled Male antante, ki je od svojih prvih početkov pobijala revizionistično gonjo kot moralno neupravičeno, se je z zmago v Ženevi dvignil in utrdil.

Ministri Male antante so se na sestanku v Ljubljani prav gotovo posvetovali tudi o stališču, ki naj ga zavzamejo glede poročila ministra Kanye o sankejah madjarske vlade proti podrejenim oblastem, ki so v smislu resolucije Zveze narodov soodgovorna za marsejski umor. Ali se bo Jugoslavija, in z njo Češkoslovaška in Rumunija, zadovoljila z odpustom nekaterih madjarskih uradnikov? Vse kaže, da marsejski zločin še ni definitivno likvidiran pred Zvezo narodov; zakaj naša vlada je ponovno izjavila, da bo v imenu jugoslovanske javnosti odločno zahtevala, da Madjarska izvede naročila Zveze narodov.

Danes še ni mogoče z vso zanesljivostjo ugotoviti, koliko in v kakšni smeri je marsejska tragedija vplivala na Mussolinijevo zunanjo politiko. Ostane pa dejstvo, da fašistični diplomati v Ženevi niso šli v boj za Madjarsko s takšnim ognjem, kakor so Madjari pričakovali. Francosko-italijanski dogovori v Rimu imajo z našega vidika marsikatero formalno pomanjkljivost. Naša želja je n. pr. bila, da bi bila v istem času, kakor je bil sklenjen sporazum med Francijo in Italijo, podpisana tudi pogodba o »nevmešavanju« *z določeno protirevizionistično težnjo med Italijo, Malo antanto, Nemčijo, Av-*

strijo in Madjarsko. Formalno je torej rimski sporazum enostranski, to se pravi, da ureja odnose samo med Francijo in Italijo, nikakor pa ne odnosov med Italijo in francoskimi zaveznicami. Razčistiti bi bilo tudi treba stališče Italije na Balkanu.

Mednarodni položaj, ki je nastal po rimskem sporazumu, kljub temu ni neugoden za države Male antante. Naš optimizem upravičeno komentirajo nemškega in madjarskega tiska, ki se radi rimskih dogodkov razburja. Tudi sprico grenkosti, ki navdaja naša čustva, ker so ostala nerešena še vsa sporna vprašanja med nami in Italijo, nečemo prezreti dobrih stvari sporazuma med Francijo in Italijo. Doslej si je Italija usvajala prvenstveno vlogo na Dunaju in njene priprave na oboroženo intervencijo po Dollfussovem umoru so pokazale, do kakšnih mednarodnih zapletljajev bi utegnili dovesti njeno samovoljno ravnanje v Podonavju; saj je jasno, da bi Mala antanta ne bila mogla mirno gledati na italijansko intervencijo. Po rimskem dogovoru, oziroma po takozvanem posvetovalnem paktu se mora Italija dogovoriti s Francijo glede ukrepov v primeru, da bi nastala nevarnost za neodvisnost Avstrije. Italija mora svojo vlogo v Avstriji in s tem tudi v Podonavju deliti s Francijo, zaveznic držav Male antante. Olajšanje ozračja nad Podonavjem je torej očitno. Vzemimo jamstvo med Francijo in Italijo za neodvisnost Avstrije je blagodejno vplivalo predvsem na Prago, ki je najbolj izpostavljena navalu germanstva.

Četudi računamo z možnostjo, da je Mussolini v svoji notranjosti ostal revizionist — kar ni povsem gotovo — je z rimskim sporazumom stopil na stran države, ki je vse svoje sile zastavila v boj za statuto quo in za ohranitev mira. Mussolinijeva zunanja politika ima zdaj vezane roke in revizionizem je zgubil svojega gromovnika; tihopodiranje revizionistične propagande ne more nikdar imeti takšnega učinka. Ako še dodamo, da rimski sporazum, ki ga je želela tudi Anglija, daje posredno možnost tudi Nemčiji, da se pridruži splošni pogodbi o »nevmešavanju« *v Podonavju, in da se po vrvi v Ženevo — priznanje enakopravnosti, je po sporazumu med Francijo in Italijo lažja zadeva — tedaj lahko ugotovimo, da je Laval z izredno drznostjo izvršil veliko delo za utrditev mira v Evropi.*

Zato je svet Male antante na svojem včerajšnjem sestanku francosko-italijanski sporazum tudi pozdravil. Male antanta si želi mira, za ohranitev mira je bila tudi ustanovljena. Trajen mir je mogoč pod pogojem, da se zavezujejo upravičeni narodni interesi vsake države. Zato pozdravlja Mala antanta rimski sporazum pač z upravičeno rezervno, da si ohrani svobodne roke, da te narodne interese posameznih članic lahko zavaruje. Komunike o sestanku s to rezervno jasno stavi zahtevo, da je treba rimski sporazum čimprej spopolniti s široko pogodbo, ki bi Italijo in posredno tudi Madjarsko obvezala, da opusti vsako akcijo, ki ogroža »narodne interese« *držav Male antante. Ti narodni interesi naše države danes še niso dovolj mednarodno zavarovani pred sosedi. Za sporazum imamo tudi mi pravico postaviti pogoje in prvi je pač ta, da naši sosedi spoštujejo našo svobodo in ves naš narod, tudi tistega izven naših političnih meja.*

Ob slovesu pozdravljamo visoke goste v prepričanju, da so v naši sredi položili nov kamen na stavbo mira, in jim želimo, da bi to plemenito delo za blagor narodov uspešno nadaljevali.

V senci rimskih sporazumov

Kljukasti križ v Avstriji organizira SA in SS oddelke

Linž, 11. januarja. b. Današnji »Volksblatte« *pri-* naša članek, v katerem se bavi s ponovnim delovanjem narodnih socialistov, ki je posebno živahno zlasti v Gornji Avstriji. Izvršena je reorganizacija narodno-socialistične stranke na popolnoma novih temeljih, vse delovanje pa se skriva za raznimi nevtralnimi organizacijami. V prvi vrsti se je v to svrhu izbral Volksbund Nemcev in inozemstvu s svojo avstrijsko podružnico učiteljskega društva »Südmark«. Drugo tako organizacijo predstavlja združene bivših bojevnikov, ki je v preteklih tednih pokazalo izredno močno delovanje v Gornji Avstriji. Ne smemo, da so se v Gornji Avstriji organizirali SS in SA oddelki, temveč se je osnovala tudi četa, ki ima posebne naloge in ki se imenuje četa Panetinih napadalnih oddelkov, torej četa onega Paneta, ki je umoril avstrijskega kan-

clerja dr. Dollfusa. Na višje povelje je sicer zaenkrat prepovedan vsak teror in se največja skrb posveča neresničnim in alarmantnim vestem. Kakor znano, je bila pred kratkim razširjena v vsej Gornji Avstriji vest o umoru zveznega kanclerja dr. Schuschniggja na Dunaju. Ta vest je z neznansko brzino prodira v najbolj oddaljeno avstrijsko vas. List trdi, da je vse to do vseh podrobnosti znano oblastem, ki so storile potrebne protiukrepe. Oblasti izjavljajo, da prevratni poskus sicer ni izključen, jasno pa je, da bo že v kali zaduščen. Dalje se trdi, da v vrsto takih alarmantnih vesti spadajo tudi poročila o velikih vojni pripravih Avstrije ob nemško-avstrijski meji, ker da se beje po suarekem plebiscitu lahko pričakuje vpad avstrijske legije v Avstrijo.

Nova poljska ustava

Varšava, 11. jan. AA. Pat poroča: Senatni odbor za ustavno reformo je sprejel načrt ustave, ki jo je izglasoval s nekaterimi dopolnitvami. V teh dopolnitvah je več členov, ki se nanašajo na poročilo osebne svobode, na nedotakljivost stanovanja, na spoštovanje pisemske tajnosti, na pravico vsakega državljanca, odkodnino na sodišču za prestano škodo, na nepremetljivost sodnikov itd. Eden izmed členov teh izpreminjavalnih predlogov strogo prepoveduje narodnim poslancem, da bi se smeli za trajanja svojega mandata baviti z lukrativnimi posli.

Bolgari organizirajo delavstvo

Sofija, 11. jan. m. Današnji uradni list in celokupno bolgarsko časopisje je objavilo novi zakon o obveznem organiziranju bolgarskih delavcev vseh vrst v društvi in zvezah, to pa v posebni splošni delavski zvezi. S temi zakonitostmi se uvajajo v Bolgariji obvezni državni sindikati zvez in društev delavcev. Članstvo v teh organizacijah je po zakonu strogo obvezno kakor tudi odgovarjajoča članarina, ki se bo pobirala ob priliki izplačila delavskih mezd. Istotako se bo po tem zakonu izvršila popolna likvidacija starih delavskih organizacij, katerih premoženje pripada novim državnim delavskim organizacijam, ki smejo obstojati v Bolgariji. Cilj državnih sindikatov je, da branijo interes delavstva pred državo in delodajalci, ter bodo služili kot organi države v izvajanju njene gospodarske in socialne politike.

Dunajska vremenska napoved. Južne Alpe: Oblačnosti se bo zvečala. Mraz. Pozneje sneg.

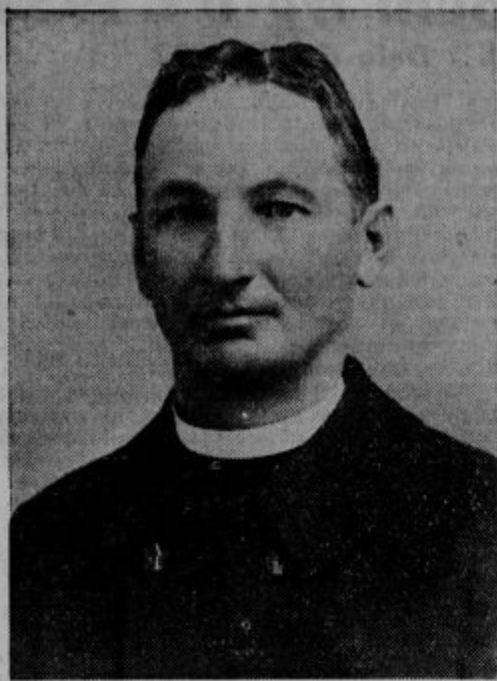
Iz notranje politike

Belgrad, 11. jan. m. Kakor je »Slovenec« *že* poročal, so se nekatere skupine, ki so se pred dobrim letom pojavile v našem notranjem političnem življenju, po daljšem posvetovalnem zedinile za skupni program, v smislu katerega mislijo, da izdelajo tudi pravila za novo stranko, »katero se mislijo že udeležiti letošnjih državnozborskih volitev. Kakor sem istotako že omenil, so se za ta program zedinile sledeče skupine: »Boje iz Slovenije, skupina, ki jo vodi bivši pravosodni minister Dimitrije Ljotič iz Smedereva, Jugoslavenska akcija, nadalje skupina okoli revije »Zbor« *in mladina, ki se zbira pri listu »Budjenje« *v Vel. Bečkereku. Pogajanja za skupni nastop je vodil »Boje. Vodstvo te organizacije bo sedaj v kratkem pričelo sklicovati konferenco krajevnih organizacij po posameznih okrajih, na katerih se bodo pretresala vsa ta vprašanja. V kratkem času bo vodstvo organizacije »Boje« *sklicalo tudi zbor delegatov, ki bo predlagano enotnost fronte vseh sličnih organizacij še formalno odobrili. Zbor se bo vršil v Ljubljani. Prisostvoval mu bo tudi Ljotič sam.***

Belgrad, 11. jan. V prostorih senata se je danes dopoldne zopet sestel državni odbor ter je v smislu § 7 zakona o volitvah senatorjev določil predsednike in člane volivnih odborov za posamezne banovine.

Za predsednika volivnega odbora za dravsko banovino je državni odbor imenoval dr. Franja Cvetka iz Belgrada, za člane volivnega odbora pa dr. Ivana Vrančiča, predsednika apelacijskega sodišča v Ljubljani, dr. Antona Kržišnika, sodnika upravnega sodišča v Celju, dr. Dinka Puca, predsednika ljubljanske občine, in Petra Keršića, predsednika okrožnega sodišča v Ljubljani.

† Župnik Nace Fertin

Pri Mariji Pomagaj na Brezjah je včeraj (11. januarja) zatisnil oči po vsem gorenskem kotu tako dobro poznani in tako zelo priljubljeni župnik, zlatomašnik Ignacij Fertin. Rodil se je na Breznici pri Kraljevi 29. julija 1858 kot strnič premeta Toma Zupana, ki je svoja dijaška leta v počitnicah preživel večinoma tudi pri Kraljevi in ne na domu v Smokuču. Kraljeva hiša je bila za dobo Fertinovi dijaških let zbirališče tedanjih breznjskih dijakov in duhovščine. Njegova blaga mati je rano umrla in dobra šestnajsetletna Nacetova sestra Mina je prevzela vse gospodinjstvo — ter nadaljevala gostoljubje, kakor ga je podedovala po materi. Oče Jurij pa je bil novičar, živa pratika in shematizem za vso škofijo. Zato je bilo ob modrem stricu, vedno zgornem in vsevednem toliko družbe. Iz tega okolja je rasel pokojni Fertin in to se je nazval tiste ljubeznive družabnosti in povsod obudovane gostoljubnosti, ki je v vsa župnišča, kjer je služboval, vabila in sprejemala goste od vseh strani. Sam zase za čuda skromen, za goste pa vedno pogrnjena miza, ki jo je oskrbovala tudi na Brezjah umrla mu gospodinja in sestra Mina. Lahko trdimo, da je bilo to slovensko gostoljubje, ki je kajkrat presegalo njegove finance, nenavaden dokaz njegove plemenite duše. — Po ordinaciji 1883 je bil nameščen za kaplana v Prečni, kjer je služboval tri leta. Iz Prečne je bil premeščen v Stari trg ob Kulpi (tri leta), od tam v Šmarje pod Ljubljano, kjer je ostal le eno leto. Nato je prišel v Mošnje k župniku Kumru. Iz Mošnjega je opravljal duhovniško službo na Brezjah. Prav takrat so zidali novo cerkev in kdo ve, koliko potov in preprihivov v podrti cerkvi sta preostala z župnikom Kumrom ob tej zidavi! Zato je tudi razumljivo, da ga je v pokopju vleklo spet na Brezje, k Mariji Pomagaj, ki jo je tolikanj ljubil, in k sedanjim romarski cerkvi, ki jo je pomagal zidati. Iz Mošnjega je šel za kurata v Begunje v kaznilnico, kjer je ostal le poldrugo leto. Pač zato, da je mogel vzeti k sebi sestro Mino, ki je služila po tujih hišah, odkar se je brat oženil in dobil mlado gospodinjko k hiši. Zato je prošil za župnijo v Beli peči, jo dobil in pastiral šest let skoro med samimi Nemci. Dasi so bili tedaj marsikaki hudi narodnostni boji, je Fertin vprav zaradi nenavadne miroljubnosti, stroge korektnosti v službi tudi kot Slovence živl med nemškimi župljani zelo spoštovan in priljubljen. Po šestih letih se je preselil v Zaisp pri Bledu, kjer je pastiral celih 26 let. Mnogo sledov njegovega dela je ostalo. Bil je odličan katehet, izvrsten pridigar, skrben gospodar za cerkev in farno gospodarstvo. Po 43 letih dela je šel 1926 v pokoj — in vendar ni počival. Ure ne ure je žrtvoval v spovednici romarjeh in tolažil in poprijel za duhovsko delo, kjer je bilo treba. Na sv. Janeza dan, ko je bil še božične praznike nenavadno vesel in živahen, ga je zadela kap — včeraj se je udarec ponovil — bil je smrtel. Prijatelji smo prepirali, da ga je Ona, ki ji je tako ovisko vdano služil, sprejela in ga spremila pred Sina, ki mu je bil milostljiv sodnik in zvest plačnik. Poživaj v miru, blago slovensko duhovsko erco!

★

Pogreb blagopokojnega gosp. zlatomašnika bo v nedeljo, 13. decembra ob pol 4 popoldne na Brezjah.

Slovenec - kralj Eskimov

Po pismih slovenskega izseljenca Janeza Planinskega priobčuje Anton Podbevšek.

Ob Frag Portagu ali Zabjem prenašalšču se razprostirajo lepe senožeti, ki mi dajejo velike množine sena. Ko dospem na drugi konec prenašalšča, se ti odpre pogled na reko Churchill. Kako miljo in pol odhod proti severu stoji ob pomolu prav na bregu reke moja kmetija, zadaj za njo pa se pritaka v Churchill reka, ki nosi moje ime. O njej več pozneje.

Sedaj sem na potu v The Pas, da obiščem svoja preljuba otroka, ki ju nisem videl že več mesecev.

Pozdravljam vse skupaj, prav posebno pa še starše!

Vaš udani

Janez Planinšek.

TRETJE PISMO

Velike spremembe v domovini. - Kralj in glavar divjih narodov. - Trimesečno potovanje po neskončnih severnih planjavah. - Pesnik, da ne pozabi materinščine. - Katastrofa v večnem snegu. - Čudežna rešitev po Indijanki, njegovi kasnejši ženi.

Cronberg Portage, Manitoba, 5. nov. 1928. Canada, North America.

Draga sestra Terezija!

Sprejmi moje najsrčnejše pozdrave in zahvalo za Tvoje drago pismo in ljube slike najinega brata in Tvoje hčerke. Nimaš pojma, kako sem bil vesel, ko sem gledal sliko brata, ki ga nisem videl že celih 23 let, ki je bil — kot veš — še zelo majhen deček, ko sem odpotoval iz domovine. Njegova slika sloni tu pred menoj, ko Ti pišem to pismo po tolikih letih. Kot vidim, Te je Bog obdaril, kot da bi Te hotel poplačati za vse trpljenje, ko Ti je

100 avtomobilov iz Monte Carla skozi Slovenijo

Ljubljana, 11. januarja.

Vsako leto se vrše po evropskih mestih in cestah mednarodni avtomobilski izleti, ki so organizirani iz Monte Carla in katerih cilj je navadno kakšno večje srednjeevropsko mesto, letos je ta cilj Dunaj. Pota teh avtomobilistov vodijo skozi Slovenijo, odkoder potujejo avtomobilisti v različnih smereh, nekateri iz Monte Carla na Dunaj, drugi zopet v obratni smeri. Včeraj zjutraj sta dospela v Ljubljano dva avtomobila iz Monte Carla. Bila sta to izvidniška avtomobila, katerih vodje so se prepirali o kakovosti cest in o varnosti potovanja. Avtomobila sta imela napis: »Rallye Monte Carlo«. Prvi avto je bil znamke Renault, drugi pa znamke Ford. Prvega je vodil neki Francoz, drugega pa dve dami. Ugotovile te prve patrulje so bile ugodne in tako moremo pričakovati večje število avtomobilov, ki bodo potovali iz Monte Carla na Dunaj, pa tudi obratno, z Dunaja v Monte Carlo.

Maribor, 11. januarja.

Te dni se je mudila v Mariboru deputacija avto-kluba Monte Carlo, ki je vse potrebno pripravila za prihod okrog 100 avtomobilov, ki so krenili na pot v Monte Carlo in bodo na svoji veliki krožni vožnji vozili tudi skozi Maribor.

Od starta v Palermu jih vodi pot v Jugoslavijo, ki jo prestopijo pri Rakeku in jo zapustijo pri Sent. Ilju; od tam krenejo skozi Avstrijo, Nemčijo, Francijo, cilj pa je Monte Carlo.

Zaradi materinega opomina:

14 letna hčerka umorjena

Na kmetih v Prekmurju je navada, da ob večerih pomagajo drug drugemu perje česati (ta izraz rabijo Prekmurci, drugod pa pravijo »cupčati« in luščiti bučnice. Ob takih prilikah se zberejo fantje, dekleta, pa tudi starejše ženske in ob vselem pogovoru ali petju vrše to opravilo. Tako je povabil za 8. januarja posestnik Joha v Strehovcih na to opravilo med drugimi tudi Horvat Marijo s hčerko Anico in Horvat Baro iz Strehovc. Čiščenje perja se je vršilo brez vsakega prepiranja ob vselem razpoloženju vseh navzočih, toda na potu domov se je dogodil strašen zločin, ki je vse včasne globoko pretresel. Od Joha so se namreč vračale skupaj Horvat Marija s hčerko Anico in Horvat Bara. Prva je stopala po sneženi gazi Horvat Marija, za njo njena hčerka Anica, zadnja pa je bila Horvat Bara. Bilo je okoli polnoči, ko so dospole do doma Horvat Marije. Marija je Baro opomnila na neko ljubavno, nedopustno razmerje v njenem bližnjem sorodstvu, kar je Horvat Bara tako razburilo, da je z nožem zabodla

Razveseljiva bilanca tujskega prometa

Kamnik, 11. januarja.

Z letoviščarsko sezono v letu 1934 smo Kamničani prav zadovoljni. Po statistiki našega agilenega Tujsko-prometnega društva zopet lahko presodimo, kako znatno korist ima Kamnik od tujskega prometa, kateremu mora tudi v bodoče posvetiti največjo pažnjo. Kljub slabim gospodarskim razmeram in splošnemu padcu števila letoviščarjev po drugih krajih, je Kamnik v tem pogledu ostal pri številkah iz prejšnjega leta in beleži celo napredek. V letu 1934 je obiskalo Kamnik 612 letoviških gostov, ki so ostali v našem mestu 15.169 noči, to se pravi, da je vsak letoviščar bival v Kamniku povprečno 25 dni. Za leto 1933 kažejo številke prav neznatno razliko, namreč 608 letoviščarjev s 15.478 nočninami. Napredek zadnjih dveh let je posebno razveseljiv, če primerjamo statistiko iz leta 1932, ki beleži 653 letoviščarjev, toda samo 10.842 nočin. Takrat je odpadlo na vsakega letoviščarja samo 17 nočin. Za gospodarsko korist tujskega prometa so pač odločilne nočnine. Po poklicu je bilo največ letoviščarjev državnih uradnikov (92), profesorjev in učiteljev (46), trgovcev (41), posestnikov (24), oficirjev (10). Število inozemskih gostov je znašalo lani samo 129, v letu 1933 pa 163. Padec je sicer znaten, vendar pa je številka za naš kraj še vedno zelo razveseljiva. Med inozemci je bilo lani največ Italijanov in sicer 40 (v letu 1933 le 31), sledijo Avstrijci 38 (57), Čehoslovaki 16 (39), Nemci 7. Največ je torej izostalo gostov iz Avstrije in Čehoslovaške. Jugoslovani so bilo 483, med njimi 183 iz dravske, 118 iz savske, 116 iz dunavske in 66 iz primorske in sosednjih banovin. Številke so nam najzanesljivejše zagotovile, da

Skozi Maribor jih bo vodila pot 21. januarja okrog poldneva

Gori navedena izvidniška komisija je stopila v stik z vsemi našimi pristojnimi oblastmi, posebno s cestno upravo. Porazdelila je posebne drogeve z nekimi nastavki, s katerimi bodo markirali pot skozi mesta.

Pri tej priliki bi poudarili željo, da cestna uprava posveti tej krožni vožnji vodilnih inozemskih avtomobilistov svojo pozornost. Upoštevati je treba svetovne zveze, ki jih imajo ti avtomobilisti s svojimi istovrstniki v drugih državah. Predvsem bo treba temeljito očistiti ceste snega, da ne bodo ovirali avtomobiliste veliki cestni zameti, dalje je treba skrbeti, da bo cesta očiščena v vsej svoji širini. Kako neprijetno je n. pr. vplivalo dejstvo, da so snoči že prvi izletniki obšli s svojim avtomobilom na klanec med Slovensko Bistrico in Konjicami. Slučajno je tedaj privozil po cesti avtoBUS mestnega avtoBUSnega podjetja v Mariboru, ki vozi na progi Maribor—Celje. Ker avtoBUS itak ni mogel mimo, so morali potniki izstopiti in skupnim naporom naših potnikov in francoskih avtomobilistov se je posrečilo spraviti francoski avtomobil čez zasneženi klanec.

Tudi naše prebivalstvo, dalje varnostne oblasti in drugi merodajni krogi naj posvetijo tej krožni vožnji svojo pozornost. Bilo bi morda umestno, da oblasti izdajo svojim podrejenim organom in prebivalstvu navodila, kako naj gredo inozemcem v vsakem oziru na »roko«.

hčerko Anico. Ranjena je zakričala: »Mama, smeknila me je! Kri mi teče!«, nato je še parkrat stopila in nekajkrat vzdihnila, nakar se je pred hišnimi vrati zgrudila. Na krik je prihitel oče umorjen iz hiše, na žalost pa je mogel vzdigniti umirajočo hčerko, ki je šele v preteklem letu izpolnila 14. leto.

Pokojna Anica je bila odlična učenka osnovne šole ter je prejela posebno pismeno pohvalo za pridnost. Med vaščani je bila priljubljena, staršem pa kot edina hčerka in najstarejši otrok v izdatno pomoč, a tem bolj potrebna še sedaj, ko imajo dograditi v tekočem letu lastno že začeto hišico, ki jo do sedaj niso imeli.

Horvat Bara je stara 36 let, poročena in mati osem let stare hčerke. Njen mož je v Južni Ameriki. Morilka je izvršila gnusno dejanje z navadnim žepnim nožem, ki ga je rabila usodnega večera pri delu. Orožniki so jo aretirali že ob štirih zjutraj in jo odgnali v zapor.

čaka Kamnik v tujsko-prometnem pogledu še prav lepa bodočnost. Ker smo tako blizu Ljubljane, naše bele prestolnice, s katero imamo vsak dan 11 zvez z vlaki in avtobusi, pričakujemo, da nas bodo v Ljubljani tudi bolj upoštevali. Lani n. pr. ni bil o priliki posetov raznih inozemskih skupin organiziran noben izlet v Kamnik, pa tudi v vselejški publikaciji ni bil Kamnik niti omenjen.

Mariborski želodec je velik

Maribor, 11. januarja.

Po podatkih mestne klavnice in tržnega nadzorstva smo v Mariboru v minulemu letu pospravili znatne količine mesnih in drugih dobrot. V mestni klavnici so zaklali lani 280 bikov, 1587 volov, 2196 krav, 822 telic, 4575 telet, 15 koz, 954 prašičev in 346 konj. Ta gora mesa se je razprodala po raznih mesnicah, na Vojašniškem trgu pa so prodali špeharji in okoliški mesarji 4081 svinj, 39 telet in 8 goved. Morskih rib se je prodalo na trgu 7211, domačih in sladkovodnih 2166, rakov 105 kg, žabjih krakov samo 25 kšakov. Mariborec niso »žabjarje, pač pa so prijatelji perutnine: nič manj kot 73.331 kljunov so je pospravili, in sicer piščancev 59.606, kokoši 7960, gosi 597, puranov 2967, rac 2801. Divjačina: srn 275, zajcev 1863, fazanov 1293, jerebice 2178, ključačev 20, divjih rac 4. Krompirja s okoličani spravili na trg 1050 voz in 7000 vreč, čebule 143 voz in 1800 vreč, zelja 450 voz, sadja 5560 voz, žita pa 8100 vreč. Stroga roka tržnega nadzorstva se je v minulemu letu po-

Petje na Evhariističnem kongresu

Da evhariističnega Kralja tudi s petjem dostojno proslavimo, je pevski odtsek glavnega pripravljalnega odbora v glavnih obrih že poskrbel za organizacijo petja. Višek kongresa bo slovesna pontifikalna masa, pri kateri se bo pela latinska koralna »Missa de Angelis«. Ker je za pravilno in lepo petje koralna treba posebno skrbne priprave, bodo pri tem petju mogli sodelovati le zbori iz Ljubljane in bližnje okolice. Imeli bodo v ta namen posebne vaje, ki jih bo vodil stolni dekan g. dr. Kimovec. Za organizacijo sodelujočih zborov bo prirejen poseben tečaj, ki ga bomo javili z okrožnicami. Nanj bodo pa vabljene le pevovodje onih zborov, ki bodo pri pontifikalni masi sodelovali. Ljubljanske in okoliške cerkvene zborove, ki so prešli od svojih župnih uradov okrožnice za sodelovanje pri latinski masi, nujno prosimo, da vsaj do 20. januarja prijavijo sodelovanje in število pevovodj in pevcev. V kolikor ne bomo priglasižen zborov obveščali z okrožnicami, zasledujte navodila v časopisju.

Za vse ostalo petje v kongresnih dneh pa bo aporazumno z glavnim pripravljalnim odborom skrbela Pevska zveza. Priredila bo velik koncert nabožnih skladb na prostem z vsemi svojimi zbori, oskrbela petje pri polnočnici moških itd. Te dni bo svoje zborove z okrožnicami obvestila o programu svojega sodelovanja. Tudi Pevska zveza bo priredila pevske tečaje za pevovodje vseh svojih zborov, ki ga pa ni namenjeni zgoraj omenjenim.

Vabimo pevce in pevke širom Slovenije, da se po navodilih, ki jih bodo prejeli, skrbno in pridno pripravljajo, da bo slavje v čast evhariističnemu Kralju tudi v pevskem oziru lepo in veličastno.

Kamnik

Janko Mlakar predava! Priljubljeni predavatelj g. prof. Janko Mlakar bo prišel 17. t. m. v »Kamniški dom« predavati o »Beli smrti« v planinah. K predavanju vabimo zlasti vse turiste, ki bi se radi v gorah pobili, da pridejo pogledat, kako izgleda »Bela smrt« v gorah.

Na ganljiv način je Kamnik spremljal na zadnji poti petošolca Marjana Šublja. Pogreba so se udeležili vsi kamniški dijaki in dolga vrsta občinstva. Ob odprtem grobu se je poslovil od prerano umrlega nadebudnega diaka njegov katehet prof. dr. Vilko Fajdiga.

Vič

Volitve odbornikov in namestnikov za Glavni odbor za osuševanje Barja bodo na Viču jutri v občinski pisarni od 8 do 16. Na Viču voli III. volivna skupina, in sicer lastniki barjanskih parcel z Viča, iz Dravlj, Gline in Zgornje Šiške (vštevši Rožno dolino). Volimo g. Novaka Franca, Vič 27, kot odbornika, kot namestnika pa g. Florjančiča Izidorja, Dravljje 27.

Tu vlada večni, hudi mraz,
Da otrpe ude in obraz,
medtem, ko daleč tam pri vas,
je krasen pomladanski čas.

Pod ledom reka tu molči
in grič pod snegom ni ječi,
V mrazu hudem sneg zveni,
moj duh na križu tu visi.*

Take misli so me obdajale, ko sem sedel na skalo, dočim so moje oči begale po neskončnih sneženih planjavah in iskale črne točke, kjer bi se ustavile.

In ko sem dospel do drugega Daje jezera, sem opazil sredi njega na deset čevljev debelem ledu pet sneženih koč ali, kot jih Eskimi imenujejo, »igru«, kjer je prebivalo več Eskimov. Usmeril sem pse proti kočam, veseleč se, da bom zopet videl ljudem podobna bitja. Eskimi so se pričeli drenjati okoli mojih sani in mojih psov, stresali so mi roke in hoteli vedeti, kam gre Kahlju Nohtahok. In ko sem jim povedal, da jih nameravam zapustiti, so se mi zdeli zelo potrli. Prizadevali so si na vse načine, da bi me zadržali, a jaz sem ukazal, da mi zaprežejo pse, da odrinem naprej proti jugu.

Ker meseca maja sonce na daljnem severu zelo blešči in sije nepretrgoma dvajset ur na dan, si je treba zakrivati oči, drugače si kaj lahko pokvariš vid in lahko celo oslepiš. Zatorej sem vedno nosil s seboj snežne očale, ki so bile neobhodno potrebne. Te so napravljene iz krivega lesa, v katerem so vrezane majhne luknjice, skozi katere se lahko gleda; bliščba se s tem znatno zmanjša. Nosil sem take očale vedno s seboj, privezane na traku in obešene okoli vratu kakor kako dragoceno svetnjo. Toda ravno pri eskimskih kočah sem jih odložil, ker se je nebo bilo pooblačilo in jih trenutno nisem potreboval. (Dalje.)

* Preseneča raba besede »vekevični«. Močna je zaključna misel, kar bomo opazili pri vseh nadaljnjih Planinskih pesmicah.

Liubljanske vesti:

Zatiranje jetike v Ljubljani

Podatki o delovanju protijetičnega dispanzerja v letu 1934

Iz letnega poročila Calmetteovega dispanzerja v Ljubljani, katerega vzdržujeta mestna občina ljubljanska in Narodna protituberkulozna liga v Ljubljani, posnemamo sledeče najvažnejše podatke o delovanju pri zatiranju jetike v mestu in ožji okolici.

Dispanzer je v tem letu obiskalo 2692 ljudi, pri katerih je bilo izvršenih 4548 pregledov. Od teh je bilo ugotovljeno tuberkuloznih obolenj raznih organov 1497, med katerimi je bilo 127 odrpate tuberkuloze, in sicer 63 moških in 64 žensk. Rentgenoloških preiskav je bilo v tem letu 1920. Preiskav krvi 417, izmečka 118, tuberkulinskih prob 798 ter umetnih pnevmotoraksov 53. Zaščitna sestra je izvršila 425 hišnih obiskov. Radi posveta, pomoči in posredovanja v raznih smereh je prišlo v dispanzer 587 ljudi.

Dispanzer je poslal na počitniške kolonije 39 po tuberkulozi ogroženih otrok za vsoto 13.840 Din. Mleka je bilo izdanega 111 družinam 4875 litrov, za kar se je plačalo 8171 Din. Kruha pa 72 družinam 2025 kg v iznosu 8079 Din. Razen tega so se izdajala tudi druga živila, perilo, kurivo, čistilna sredstva, kakor tudi nosilne stroške za izolacijo težkih bolnikov in za zdravljenje.

V tem letu je vodil dispanzer strogo socialno-higiensko kontrolo nad 180 bolniki z odrpato tuberkulozo, katerim je posvečal največjo skrb z ozirom na zaščito zdravega prebivalstva.

Lutkovni odsek v Vzajemni zavarovalnici

Privedi jutri svojo tretjo vprizoritev v tej sezoni. Topot bosta na sporedu kar dve igri: prva je pravljica, druga pa burka. V prvi bodo imeli otroci priliko videti vse polno skrivnosti v kraljestvu gozdnega kralja, v drugi pa si bodo lahko pošteno prežračili usta od smeha. Prva predstava se začne ob treh, druga pa ob petih. Vstopnice dobite v prodajni in unisonski trafiki od danes dalje in eno uro pred začetkom prve predstave v dvorani lutkovnega odra v Vzajemni zavarovalnici na Miklošičevi cesti.

Kupčije s hišami v decembru

V Ljubljani je bilo decembra opažati prav živahno kupčevanje na realitetnem trgu. Prijavljenih je bilo 12 kupnih pogodb za celotno kupno vrednost 4.537.560 Din. Nekatere stavbene parcele so bile v sredini mesta po 100 do 180 Din kvadr. meter. Neka parcela prav v središču mesta je bila prodana v izmeri 433 kvadr. metrov za 133.000 Din, torej približno za 307 Din kvadr. meter. Decembra je bilo prodanih v mestu šest hiš. Trgovsko-industrijska družba »Alpeko« na Masarykovi cesti je kupila tovarniški objekt na Tyrševi cesti št. 48 za 2.025.000 Din od Strojnih tovarov in livarn. Hišo št. 1 za Bežigradom je kupil Miro Srebotnjak za 806.000 Din. Hišo št. 40 v Florjanski ulici je kupil Fran Klopčič za 142.000 Din. Hišo v Kolodvorski št. 46 je kupil Srečko Deisinger za 240.000 Din. Hišo št. 52 v Hradečkovega vasi je kupil Josip Spicer za 150.000 Din in male trgovske hiše št. 2 do 6 v Prešernovi ulici je kupila Ana Cepon. — Tudi novembra so bile živahne kupčije s hišami. Hišo št. 10 na Privozu je kupil Warbinek za 250.000 Din. Hišo št. 3 v Detelovi ulici (Bežigrad) je kupil Edvard Debevec za 410.000 Din. Veletrgovec Sarabon je kupil v Pražakovi ulici hišo št. 10 za 1.300.000 Din.

Ordinacije. Jutri, v nedeljo, bo prevzvišeni škof dr. Gregorij Rožman podelil med sv. mašo ob 7 zjutraj v ljubljanski stolnici red subdiakonata 36 bogoslovcem-klerikom.

Sv. maša za smučarje in turiste bo jutri v kapeli Vzajemne zavarovalnice ob pol sedmih.

DRAŽBA KOŽ

divjadi na veleselju
28. januarja 1935.

Najavljeno so domači in inozemski kupci
Poljite nemuoma blago na naslov
Ljubljana »Divja koža« — Veleseljem.

Uvedena je bila stroga sistematična preiskava na vseh šolah med učenci in nastavniki. Pri svojem delovanju je dispanzer najtesneje sodeloval z mestnim fizikatom in socialno političnim uradom, državno šolsko polikliniko in z drugimi socialnimi in humanitarnimi organizacijami.

Zaradi neorganizirane ljubljanske okolice, ki je v kužnem oziru tuberkuloze z Ljubljano medsebojno ozko povezana, je bil dispanzer primoran razširiti svoje delovanje tudi izven Ljubljane, kakor Mostje, Vič, Zgornja Siska in na vse druge dele bodoče velike Ljubljane, kar je s tega stališča želeli čimprejnejše uresničiti. Obžalovanja je vredno, da okoliške občine nimajo zadostnega razumevanja za pobiranje tuberkuloze in ne smatrajo za potrebno, da pristopijo vsaj kot sovzdrževalci osrednjemu dispanzerju v Ljubljani.

Protituberkulozni dispanzer ima nalogo pobirati tuberkulozo po osnovah in zahtevah socialne higiene s podukom in dviganjem splošne zdravstvene kulture med narodom. Njegova borba proti tuberkulozi sloni, kakor pri vseh kužnih boleznih, na omejitvi in odstranitvi kužnega vira s posebno pozornostjo na očuvanje dojenčka in malega otroka. On namerja tuberkulozne bolnike na pot najhitrejšega ozdravljenja, a zdrave na zaščito pred obolenjem. Pri tem delu podpreta ta njegov smoter je dolžnost vsakega, ker on tudi ščiti vsakega pred najnevarnejšo sovražnico človeškega zdravja s tem, da pristopi k narodni ligi proti tuberkulozi.

Definitiven odstop rektorja. Kakor smo javili že včeraj, je odstop dosedanjega rektorja ljubljanske univerze dr. Ramovša definitivni. Včeraj ga je hotela obiskati deputacija akademskega dijaštva s prošnjo, naj umakne svoj odstop, toda to ni bilo mogoče, ker se dr. Ramovš nahaja sedaj na Bledu. Sklicana je tudi že seja univerzitetnega sveta, ki bo v ponedeljek in na katerem bo izvoljen novi rektor. Novi rektor bo iz vrst rednih profesorjev filozofske fakultete ter se je imenoval resen kandidat. Volivno pravico imajo samo redni profesorji vseh petih fakultet.

Meškov »božični misterij« Henrik, gobavi vitez« tretjič na odru Rokodelskega doma. Ker je novi Meškov misterij vzbudil povsod toliko zanimanja, ga bo Rokodelski oder jutri zopet vprizoril in sicer kot popoldansko predstavo. Mnogi gledalci, ki so bili pri prvi vprizoritvi, so prišli tudi k drugi predstavi. Tako jim je ugajalo novo Meškovo delo. Porabite izredno priliko in pridite vsi, ki še niste videli novega misterija, jutri popoldne ob pol petih v Rokodelski dom. Vstopnice se dobivajo tudi v prodajni in društveni pisarni, Komenskega ulica št. 12, jutri od 10—12 dopoldne.

Naše včerajšnje podatke o tujskem prometu v Ljubljani, ki se nanašajo le na obisk ljubljanskih hotelov in prenočišč, bi bilo treba dopolniti še s številom obiskovalcev spomladanske razstave na veleselju, veleselja, festivala slovenske glasbe in slovenskih narodnih plesov ter drugih prireditvev in skupnih izletov, kakor tudi vseh tujcev, ki pronočujejo pri sorodnikih in znanih, katerih podatkov Uprava policije v svojih dnevnih poročilih ne navaja. Vse te okoliščine bistveno vplivajo na število obiska tujcev v preteklem letu, kar bi bilo pri včerajšnjem članku treba upoštevati.

Uradne ure na sodiščih. Razširile so se govorice, da bo v zimskem času uvedeno uradno poslovanje od 8 do 14. V območju apelacijskega sodišča v Ljubljani doslej še ni o tem rešitve. Nekatere sodišča so pač uvedla delno spremembo, tako da uradujejo od 8 do 12 in popoldne od 14 do 17. Pri ljubljanskih sodiščih ostanejo uradne ure tako, kakor so doslej določene.

Konec božičnih počitnic. Božične počitnice so trajale 19 dni. Šolska mladina je zadnje 3 dni marljivo izrabila za smučanje, ko je padel sneg. Z včerajšnjim dnem se je pričel šolski pouk na vseh osnovnih, meškinskih in srednjih šolah. — V nekem srednjoškem zavodu je bilo prvi dan pouka občutno mrzlo, tako da so morali profesorji in dijaki imeti ves čas pouka oblečene suknje. Zelo mučna zadeva!

Zopet nov češki film. Kino Kodeljevo ima te dni na sporedu zopet nov češki film z Vlasto Burijanom: »Burijanove pustolovščine«.

Sop ključev je bil najden pred Jugoslovansko knjigarno v Ljubljani.

Dva poškodovanja. Na mestni klavnici je neznan mesarski pomočnik v prepiru zabodel z nožem v levo nogo 16letnega mesarskega vajenca Antona Velepčiča. — 35 letno šoferjevo ženo Marijo Pucljevo, stanujočo na Dre-

Kulturni obzornik

Grigorij Omeljčenko: Edvard Beneš

(E. Beneš jak žurnalist, jak budivničij čehoslovačkog državi.) Praga, 1934. »Česko-ukrajnska kniha.« Strani 132.

Za pedsedletelnicu češkega zunanje ministra dr. Edvarda Beneša je izšla v ukrajinskem jeziku ta mala monografija, ki naj prikaže Beneša od dveh plati: kot žurnalista in kot graditelja čehoslovaške države. Iz prvega dela (1—74) vzemo podatke o njegovem življenju: najprej o starših-kmetih, o materi, ki je do konca ostala pobožna katoličanka, ter o bratih-učiteljih, navdušenih evobodnjakih. Rodil se je E. B. v Kožanah leta 1884 kot najmlajši sin v družini z desetimi otroki. Kot učenec ljudskih šol je bil ministran, pozneje se je pod vplivom bratov ogrel za huzizem. Po končani gimnaziji v Pragi je leta 1904 (v knjigi napaka 1914, str. 18) stopil na praško univerzo, da študira romanistiko, germanistiko in filozofijo, in želja, da postane srednješkolski profesor. Tu se je navdušil ob Masaryku, ki mu je svetoval, naj gre v Pariz, kar je storil takoj po prvem akademskem letu. V Parizu je doživljal prvo rusko revolucijo (1905) ter se posvetil časnikařtvu, tudi zato, da je lahko živel. Studiral je na Sorbonni, na šoli političnih ved, in pravo v Dijonu; istočasno na dveh univerzah. Kot dopisnik velikih časopisov je bil v Franciji, Angliji in Nemčiji. Pristeval je k socialdemokratu, k marksizmu, in napadal predvsem — Cerkev (str. 34 so navedeni glavni tozadevni članki). Leta 1908 je položil pravni doktorat v Dijonu z disertacijo: Avstrijski problem in češko vprašanje. Do leta 1914 je napisal nad 300 člankov v najrazličnejše časopise in revije.

Drugi del knjige (75—143) govori o Benešu kot javnem delavcu, predvsem podrobneje o nje-

govem delu za osvobodjenje med vojno. Opisuje njegovo slučajno srečanje z Masarykom ob napovedi vojne in njegov prvi materialni dar za Masarykov namen — doto svoje neveste. Pozneje sta si razdelila z Masarykom delo: M. v tujini, Beneš doma (Mafija), dokler ni bil prišeljen, da pobegne. Potem je M. delal v Londonu, B. pa v Parizu, vse do končne zmage, ko se je vrnil kot zunanji minister nove države domov, kar je ostal še danes, pač edini evropski minister, ki že toliko let vztraja na svojem položaju. — Glavna odlika B. je njegova znanstvena izobrazba; Masaryk pravi: »Temeljna poteza B. je znanstvenost, znanstvenost temelj in znanstvena metoda« (Svetlovna vojna). Tudi sam pravi že v svoji disertaciji: »Politika je — znanost. Prava znanstvena politika študira položaj, kadar je govor za to ali ono reformo, študira ugovore in posledice, kakne bi nastopile za občinstvo. Znanstvena politika ima pretehtano taktiko in metodo dela.« Kot tak je bil B. poklican kot gostpredavatelj tudi v Pariz na šolo moralnih in političnih znanosti (1932) ter je postal član pariške akademije znanosti in umetnosti. Vsaka politika mora biti globoko idejno fundirana, to je osnovna misel B. in Masaryka. In ta osnovna ideja obeh je — demokracija, »direktno pravo ljudstva na politično, gospodarsko in kulturno svobodo«. Leta 1919 je v prvem češkem parlamentu in v prvem svojem govoru v njem dejal: »Naša država bo najbolj demokratska v Evropi. Naša država je ustvaril mali človek. Torej je njegova.« In po petih letih je zopet podčrtal: »Samo demokratska politika je rešila čehoslovaško državo pred avanturami, v katere so padli tako dejni kot levi element« (110). In leta 1932 je zapisal v svoji »Svetovni vojni«: »Moderna demokracija, osnovana na gestih francoske revolucije, ki je proglasila pravo ljudi in mase, vsebuje polno pravico naroda na politično, gospodarsko in kulturno svobodo« (113). Beneš je izrazil masarykovec in še zdaj prišča kritičnega realizma. Beneš je »fanatik delavca, ki se udeležuje na vseh poljih. Pisec razbere po vrsti njegove politične uspehe: ženevski protokol, lokarnski pogodba, vstop Nemcev v Zvezo narodov, problem

Mariborske vesti:

Mariborski delovni trg v l. 1934

6390 brezposelnih prijavljenih - Delo dobilo 1802

Maribor, 11. januarja.

Bilanca delovnega trga v mariborskem gospodarskem območju je ob zaključku leta 1934 naslednja: Prijavilo se je tekom leta skupno 6390 brezposelnih. Potom mariborske Borze dela se jim je ponudilo 2174 delovnih mest, zaposlena pa sta bila potem 1802 brezposelna. Ob koncu leta je ostalo potemtakem še 4558 brezposelnih, od tega okoli 3000 v Mariboru in ožji okolici, ostali pa v nekaterih industrijskih središčih podeželja. V primeri z letom 1933, je bil lani položaj znatno slabši. Glavni vzrok leži v skrajnem pomanjkanju denarja. Denarna kriza, ki se je proti koncu leta še stopnjevala ter tako ne samo zavrla vsako gospodarsko inicijativnost, ampak tudi normalni razvoj že obstoječih podjetij in javnih del. Gospodarstvo ne dobiva kreditov, vlagatelj ne svojih vlog. Kljub temu, da je naga razvoj tekstilne industrije absorbiral znaten del brezposelnih sil, je prisililo pomanjkanje denarnih sredstev druga podjetja k omejitvi ali opustitvi obrata in stalno so prihajali novi delavci na cesto. Ugodno je vplival na porast brezposelnosti tudi naraščajoči dotok podeželskega delavstva. Padanje cen poljedelskih proizvodov povzroča na podeželju nezadovoljstvo revščino, v nekaterih krajih nimajo kmetje niti za sol. Neugodno vpliva na razmere podeželja tudi drobljenje posestev. Radi pomanjkanja denarja starši ne morejo odpraviti otrok od hiše z doto, pa jim dajo kos posestva. Kmetije se vedno bolj drobijo ter je proces pretiranega parceliranja že zavzel nevaren obseg. Vse te razmere so ustvarile podeželski proletarijat, ki živi v silni siromašini. Ti reveži pritiskajo sedaj v mesto ter iščejo zaposlitve v industriji, gradbeni stroki, pri javnih delih itd. Poleg tega vpliva na brezposelnost tudi naraščajoča racionalizacija in mehanizacija industrijskih obratov, s katero dosegajo velika tekstilna in druga podjetja isto kapaciteto s polovičnim staležem delav-

stva. Posledica vsega je, da se je armada brezposelnih večala iz dneva v dan ter je s pričetkom zime dosegla vrhunec, še huje pa je, da je ta stalna ponudba delovnih sil usodno vplivala na višino mezd. Ze pričetkom leta 1934, se je pokazala v mariborski industriji tendenca za zniževanje delavskih mezd in nameščenjskih plač. V mnogih slučajih so mezde tako padle, da je morala mariborska Pomožna akcija podpirati številne delavske družine, ki so kljub zaposlenosti reditelja dobesedno stradale. Mezde so bile tako nizke, da niso zadostale za skromno življenje.

Največ brezposelnih je bilo tekom lanskega leta v kovinarski stroki in v strojni industriji (razen strugarstva). Sledijo stroka življenjskih potrebščin, oblačilna in čevljarška stroka, rudarstvo, dinarstvo in zasebni uradniki. V decembru 1934, se je pokazalo poslabšanje celo v tekstilni stroki, ki je do tedaj prosperirala. Nekatere mariborske tekstilne tovarne so odpustile večje število delavstva. Pravijo, da je ta odpust samo začasen in da bodo vse odpuščene zopet zaposlili. Zaukrat se še ne da presoditi, ali so te redukcije začetni znak stalne krize v tej stroki. Večji obseg krize v tekstilni industriji bi bil za Maribor gospodarska katastrofa. — Posebno poglavje tvori v Mariboru delavstvo obrtnih strok. Položaj mariborske obrti je radi tovarniške konkurence in nesorazmerne davčne obremenitve obupen in to se izraža predvsem v mezdah in naraščajoči brezposelnosti obrtnega delavstva. Mnogi se odpusti iz službe, ponudb za novo delo pa skoro več ni nobenih. — Bilanca delovnega trga se je zaključila za leto 1934, z veliko izgubo. Kakšen bo položaj v tem letu, bo pokazala bližnja bodočnost. Zaukrat obstoja malo upanja za izboljšanje. Povečane davčne obremenitve, ki so zadele mariborsko gospodarstvo, ne obetajo nič dobrega in za delavstvo je zastrto obzorje bližnje bodočnosti s temnimi oblaki.

Delo Vincencijevih konferenc v letu 1934. Vsega, kar so katoliške ustanove v preteklem letu storile na polju dobrotelosti, ne bomo naštevati, marveč bomo navedli nekaj podatkov samo iz dela tukajšnjih Vincencijevih konferenc. Vincencijeva konferenca obstoja že leta sem v vseh treh mariborskih župnijah in sicer pod vodstvom gg. župnikov. Gg. župnikov pa pomagajo svetni predsedniki. Predsednik Vincencijevih konferenc je g. Ivan Dežman, frančiškanske župnije pa g. Alojzij Šturm. Preteklo leto so vse tri konference izdale za podpiranje revežev 28.997 Din. Izdatki se razdelijo takole: Vincencijeva konferenca stolne in mestne župnije je izdala 13.220 Din. Podpirala je 73 oseb. Vinc. konferenca frančiškanske župnije je izdala 10.622 Din. Podpirala je 37 oseb. Konferenca magdalenske župnije pa je izdala 5153 Din. Podpirala je 28 oseb. Kar so konference storile, so naredile s pomočjo dobrotnikov in ubožnih skladov. O uspehu dela v tem letu rečemo le to, da bo tem večji, čim bolj bodo usmiljeni oni, ki imajo toliko, da brez posebnih težav in škode morejo dati za tiste, ki nič nimajo in so navezani na pomoč drugih. Vsem tem naj velja prošnja: »Usmilite se revežev in darujte zanje kak dinar! Prispevke sprejemajo župnijski uradi in zgoraj navedena gg. predsednika.

Ogrevalnica je odprta. V četrtek so odprli ogrevalnico za brezdomce v prostorih ljudske kuhinje. Prvega dne se je nabralo v toplih prostorih 24 teh siromakov, večinoma takih, ki pronočujejo po raznih hlevih in šupah, ali pa so si s težavo pribračali kak dinar, da plačajo posteljo in prenočišče, čez dan pa nimajo nikjer zavetja. V ogrevalnici so na tplem od 8 zjutraj do 5 zvečer, pa še dobijo zjutraj in zvečer skodelo čaja in krajec kruha, opoldne pa toplo in izdatno kosilo. Sprejemajo pa se v ogrevalnico samo samski. Za

nikovem vrhu, je nekdo napadel in ji poškodoval levo roko. Oba poškodovanca se zdravita v bolnišnici.

Pripravljalni odbor »Dela in eksistenc« v Mostah bo otvoril 14. 1. m. za svoje člane ogrevalnico v banovinski žrebčarni. Namen društva je, pomagati dozorim ljudem do dela in eksistence.

družine poskrbi Pomožna akcija, da imajo kurjavo in doma ne prezebejo.

Železniški vpokojenci. Legitimacije, ki so bile decembra 1934 oddane na postaji Koroski kolodvor v prolongaciji, so došle. Izdajajo se v uradnih urah pri potniški blagajni A.

Vremensko poročilo mariborske Tujškoprometne zveze. Dne 11. jan. ob 7 zjutraj: Mariborska kočja in Pohorski dom —11, 6 cm novega snega; Ruška kočja —13, 7 cm novega snega; Klopni vrh —14, 50 cm novega snega na stari podlagi 20 cm; Pesek —14, 40 cm novega snega na stari podlagi 20 cm; Senjorjev dom —16, 50 cm novega snega na podlagi 25 cm; Rimski vrelec —8, 45 cm snega; Peca —18, 40 cm pršica na podlagi 80 cm; Mozirska kočja —10, 40 cm pršica na podlagi 40 cm.

Sveti grobovi. V Miklošičevi ulici 6 je umrl 36 letni ključavničarski mojster g. Vladimir Schell. — V Pobrežju, v Nasipni ulici 28, j umrla gospa Greiner Antonija, soproga posestnika, stara 70 let. — Svetila jima večna luč.

SSK Maraton. Jutri, v nedeljo, je klubski dan. Maraton izvede svoje klubsko prvenstvo v zvezi z ostalimi klubi. Start ob pol 14 pri Lovskem domu nad Tremi ribniki, cilj istotam. Tekme se izvedejo v sledečih skupinah: mladina 8—10 let na 2 km, 10—14 let na 4 km, juniorji 6 km, seniorji 12 km in dame 6 km. Prijave za SSK Maraton na Aleksandrovi cesti 6-1, vrata 9. Prijavnina Din 2, na startu Din 4. Zmagovalci raznih skupin prejmejo diplome.

Ribe na trgu. Prodajale so se včeraj na trgu: sardele po 12, sardine po 10, moli po 24, aial po 20, ocafe po 24, kalama po 24, karpi po 10 in ščuke po 14. Na trgu je bilo okoli 400 kg rib.

Gostilničarji zborujejo. Združenje gostilniških podjetij v Mariboru bo imelo svoj redni letni občni zbor dne 21. januarja v dvorani hotela »Merane« ob 15. polpodne.

Nočno lekarniško službo vršita v prihodnjem tednu Sirakova lekarna »Pri angelu varhu« na Aleksandrovi cesti in Minačikova »Mestna lekarna« na Glavnem trgu.

Motosekcija »Peruna« ima redni letni občni zbor jutri v nedeljo ob 9 v kavarni Jadran.

nemških reparacij, agrarna reforma na Čehoslovaškem, pomorska razorožitev, gospodarska konferenca v Londonu, čehoslovaška armada, zlasti pa ustanovitev Male zveze, ki ji je utemeljitelj in duša. Dalje razmotriva Benešovo delo za mir, predvsem s sosedi (Poljaki in Rusi), in njegovo slovensko politiko, o kateri pravi Beneš: »Stara slovenska politika je izražala veliko koncepcijo in romantični pogled na slovenske narode. Naša slovenska politika pa išče svoje torišče v skupnem delu na gospodarskem, socialnem ter kulturnem polju, v borbi s skupnimi močmi za idejo demokratske slovenske politike. Naša slovenska politika se mora izjaviti, kako bi se čimprej rešil slovaški in ukrajinski problem in dvigniti gospodarsko in socialno stopnjo teh krajev. Moramo se dogovoriti s Poljaki in sodelovati z njimi gospodarsko in politično. Z Jugoslavijo pa smo vedno vzdrževali najtesnejšo zvezo. Tu je naše skupno delo zares bratsko« (142).

Tako sliko o Benešu, državniku, ki spada med najtrdnjše stebre evropskega mira in evropske demokracije še posebej, je podal ukrajinski pisec v pričetku knjigi, in se mu še posebej zahvaljuje v imenu ukrajinske emigracije v Pragi. Ker se Beneš prav na današnji dan mudi v Ljubljani, kjer zboruje njegova Mala zveza, naj ta referat o knjigi, ki smo jo dobili v očno, še jasneje podčrta njegovo človeško in politično fiziognomijo, njegovo delavnost in borbo za pravice človeka in narodov. td.

Dve Meškovi predstavi na celjskem odru

Kot da je naključje hotelo, so imeli Celjani priliko videti dve Meškovih dramatičnih del, ki ne pomenjata samo zanimivosti v literarni raznolikosti, temveč sta tudi dva ekstrema v celotnem Meškovem pisateljevanju.

Celjski Studio je 1. januarja letos vprizoril dramo »Pri Hranstovih«. Razmišljanje je bilo drugo dovolj, to pot naj pripomnim le, da je to delo pisal Meško še pod vplivom naturalizma. Ostal pa mu je

zvest le v tehnični strani in izbiri motiva, vsebinsko se nagiblje namreč k simbolizmu, oziroma lirizmu. Posledica te razklanosti je namreč gostobesednost, ki je režiserju in igralcu največja zapreka, kajti ob njej se dramatično razblini, karakter nastopajočih oseb pa postaja nedosleden in meglen. S primernimi črtami more režiser doseči, da je drama zelo eodobna in odsko uspešna. G. Gradišnik, ki je toplot pokazal, da igralec veliko presega režiserja v njem, se je tega zavedal, a se je poslužil še premalo nujnih črt, ki bi edinele koristile. To se je poznalo na drugih igrah. Priznati jim je treba: dobro so igrali in mnogo ustvarili, kajti vprizoritev je ohranila mnogo pristnosti, iskrenosti in kmečke zdrave neposrednosti.

Dne 6. januarja pa je Jugoslovanska strokovna zveza podala na odru najnovejšo Meškovo delo: »Henrik« — gobavi vitez. Pisatelj je delo označil kot misterij, a je to ime upravičeno le z motivne strani. Je pa to pobožna igra, v originalu bolj za čitanje kot za igranje. Mnogi prizori so zaradi preveč razčlenjenega liričnega zanosa in mnogih razmišljanj precej konvencionalni, zato na odru neuporabljivi. Zaradi svoje lepe pa priproste zgodbe, temelječe v globoki veri in odresujoči ljubezni pa je priporočljiva vsem ljudskim odrom. Za vprizoritev je tudi tu treba temeljitih, seveda vsebinsko odgovarjajočih črt, ki ne podkrepe igre samo v njenih efektih, temveč je vsebinsko zgoste in približaje njenemu namenu. — Bila je celjska vprizoritev lepa, tako, da morejo beležiti uspeh igralci in zveza sama. V režiji je manjkalo enotnosti in zaokroženosti, v kateri bi prišli do svojega pravega izraza ljubezen in vera. Vendar zaslužijo vsi igralci priznanje.

Ob obeh predstavah, ki pomenjata lepo počastitev pisateljevega jubileja, naj še omenim največjo. Meškovo napako: oba režiserja sta namreč spregledala, da Meško je jezik ni odrski, igralci pa so izgovarjavo popolnoma onalovaževali, zato mislim, da bi bilo vsem ljudskim odrom in naši gledališki kulturni sphi v veliko dobro, če bi temeljit poznavalec Meška, a tudi igranja, s pisateljevim dovoljenjem odsko in jezikovno predelal ter izdal vse njegove igre.

R. M.

Zaradi 250 dinarjev

Hiša na boben, lastnik pred sodnike

Ljubljana, 11. januarja. Prav čudna je zgodba Janeza Rihtarsiča, 35-letnega samskega zidarja, doma iz Sevelj, občina Selce pri Skofji Loki. Zaradi 250 Din, ki jih je bil dolžan, je bila pogubna na boben njegova hiša, 4 njivice, travnik in gozdič. Vse je bilo cenjeno na 15.000 Din. Jože Gartner je po poselitvi kupil 16. februarja lani na javni dražbi pred okr. sodiščem v Skofji Loki za 12.500 Din. Poplačal je upnike, a Janezu je še ostalo nad 7600 Din. Janez pa se ni mogel ločiti od hišice. Deložirati so ga morali. Ko je poletel Gartner travnik kosil, ga je Janez odvrčal in mu govoril, da je še vedno on lastnik travnika, da nima pravice do košnje. Nato je pograbil za vojaško puško in streljal proti Gartnerju tako, da ga je obstrlel v roko in desno stegno.

Državni tožilec je Janeza obtožil poskušenege umora in nasilnega vstopa v tujo hišo. Vršile so se kar tri glavne obravnave pred malim senatom. Dve sta bili preloženi, ker glavna priča Jože Gartner ni prišel k razpravi. Vse tri razprave, tudi današnja, so bile velezanimive. Janez je govoril kot raztrgan dohtar, se hudoval in rotil. Gestikuliral je z rokami in vsem životom, tako, da je danes nekdo med poslušalci pripomnil: »To je cel Chaplin!« Iz vseh treh obravnav posnemamo te-le značilne zanimivosti:

Predsednik malega senata s. o. s. g. Ivan Kralj: »Kako se zagovarjate?« Slavno sodišče! Jaz se zagovarjam tako, da Gartner ni kupil hiše na dražbi. Mene so limali. Ker ni bilo po vorengi narejeno, zato sem ga filikal. Državni tožilec: »Ga ni bilo treba streljati!« Sem moral rabiti silo, samo ostrušiti sem ga hotel, da bi šel z mojega travnika. Sto papežev meni to ne brani! Predsednik: »Kako je bilo?« Zjutraj sem vstal. Gartner je kosil na mojem travniku. An mal je bilo snopca, an mal sem ga hotel opominjati, naj pusti moj travnik. Se cigareto sem mu dal. Za goščane sem ga hotel pritisniti, pa sem raje šel po puško. Pa sem ga filikal, ni bilo druge pomoči. Vest me je trla. Pocal sem ga. Mal sem ga obstrlel. Se fajm je šel s travnika. Predsednik: »Ali znate meriti?«

»Znam dobro, sem bil pri Janezih. Talijane sem streljal ko zajce.« Na drugi razpravi je Janez pripomnil: »Slavno sodišče! Vem za zamer, da je hiša moja last in je tudi.« Predsednik: »Po svoji neumnosti ste izgubili hišo, ker niste hoteli plačati 250 Din dolga Bergantovi!« Molk... »Ali je v vaši glavi vse jasno?« Vse. Samo vse mora iti po vorengi! Državni tožilec: »Dražba ga je zmesala. Drugače je brijten!« Predsednik: »Ni vse v redu!« Janez: »Mislim, da je moja pamet v vorengi!« Predsednik: »Grozili ste mu, da ga boste ustrelili in mu hišo požgali.« Janez: »Če ni lepa beseda nič nucala, je šlo pa z grda.« Janez je nato ponovno zatrdil, da je streljal iz vojaške puške, da zna dobro meriti in da je stvar sam šel javiti sodniku.

Na današnji obravnavi je bil zaslišan obstrljeni Jože Gartner. Njegovo zaslihanje je bilo prav dramatično in mestoma šaljivo. Priča je povedala, kako je obtoženec nanj streljal in da je on postal lastnik, ker je izpolnil dražbene pogoje. Grozil mu je tudi, da ga bo še drugič, če se mu ne umakne.

Predsednik je nato čital razne spise. Nekateri priče, ki so imele 2 njim opravka, so mnenja, da ni Janez duševno popolnoma uravnotežen, kakor to določa naš kazenski zakon. Zaradi 250 Din je bil tožen in stroški so narasli na 1648 Din. Predsednik: »Vam je še ostalo 7966 Din!« Janez: »Me ni nič!«

Drž. tožilec dr. Julij Fellahar je vztrajal pri obtožbi. Branilec ex-offo dr. Josip Sajovic ml. kot namestnik dr. Josipa Hacinca pa je plediral za obsodbo zaradi lahke telesne poškodbe. Sodba se je po posvetovanju senata glasila:

Rihtarsič Janez je kriv prestopka lahke telesne poškodbe in kaljenja hišnega miru ter se obsodi na 1 mesec strogega zaporja in 120 Din denarne kazni ali 2 dni zaporja. Kazen pa je prestana s preiskovalnim zaporom.

Janez dolgo ni mogel doumeti pomena sodbe. Njarkar je ni hotel sprejeti. Šele na prigovarjanje in pojasnjevanje predsednika, branilca in celo drž. tožila se je trmasti Janez udal, da je sodbo sprejel, nakar je bil izpuščen na svobodo.

Kaj pravite?

Na Francoskem je vzbudila lani »afera« rajnklega gospoda Slavitskega ogromno senzacijo in po celi državi je zavrelo, ko so ljudje brali, da so zapleteni v to nečedno zadevo tudi prav visoki gospodje.

Nekaj podobnega imajo tudi na Ogrskem. Tam so postavili nekega visokega gospoda, ki ni bil dosti ali pa nič manj kakor minister, pred še višje sodišče in tisto sodišče je bilo tako predrzno, da je zahtevalo od priče, naj na javni razpravi jasno poveda, kar veda. In priče so, povedale mnogo! Toliko, da je zadostovalo natančno za 5 let!

Takih primerov so doživeli nekaj tudi drugod; zgodilo se je pa le redko, da bi bilo sodišče zahtevalo jasne izjave priče na javni razpravi. Ali se vam ne zdi, gospod urednik, da sta to dva sveta? In o katerem mislite, da je boljši: ali tisti »javni svet, ali oni »tajni ali »diskretni? Javnost ima svoje prednosti — o tem ni dvoma. Soje še večje prednosti pa ima »diskretnost.« »Diskretnost« je namreč tista velika sila, ki varuje ugled; ugled osebe in države... Kam pa naj pride svet, če bo spoznal, da tudi visoki gospodje niso varni pred grehom? Kdo naj jim še zaupa in verjame? Zato je res bolj pametno, da časopisi o takih rečeh — molče! Če bi bili na Francoskem molčali, ne bi bilo v državi skoraj revolucije, in če bi bili molčali na Ogrskem, ki so naši sosede, sinočnji »Slov. narod« ne bi bil imel prilike na dolgo in široko poročati (na zadnji strani), da tudi med visoko gospodo ni vse zlato, kar se svetli...

Visokih gospodov pa nimajo samo na Francoskem ali na Ogrskem — na vsem tem grešnem svetu jih je dovolj.

Začasno premirje na Jesenicah

Ljubljana, 11. januarja. V jeseniškem mezdnem sporu je nastalo začasno premirje. Delo se vrši v redu, končno odločitev pa bo prinesel šele ponedeljek, ko se vrne na Jesenice ravnatelj Dostal in mošter Zemljak, ki bosta imela važno besedo v tem delovnem sporu. Delavstvo čaka izida pogajanj, pripravljeno pa je, da z vso odločnostjo brani življenjski obstoj odpuščenih petih delavcev, ki so sedaj brez kruha. V tem delovnem sporu so bila izvršena še številna posredovanja raznih vplivnih činiteljev in upati je, da se bo spor mirno poravnal.

Posledice predolgega sedenja

prerano staranje...
poušanje m. č...
neredno delovanje črevesa...

Pijte redno

ROGAŠKO SLATINO

pa se obvaruete vsega tega!

Osebnosti

Imenovanja v sodnijski službi. Imenovani so sodnijski pristavi: Josip Fister pri okrožnem sodišču v Celju za sodnika k okrajnemu sodišču v St. Lenartu v Slov. goricih, Ciril Golouh, preiskovalni sodnik pri okrožnem sodišču v Ljubljani za sodnika na Vrhniki, in Franjo Rupar pri okrož. sodišču v Celju za sodnika k okrajnemu sodišču v Prevalju.

Razdrtitev poslova pri okrožnem sodišču v Ljubljani. S 1. januarjem 1935 je bila od predsedstva okrožnega sodišča objavljena razdelitev poslova. Vodstvo sodišča in predsedstvene zadeve vodi predsednik okrožnega sodišča g. Peter Keršič, njegova namestnik s. o. s. g. Anton Avsec. Predsednik I. in II. civilnopravnega oddelka s. o. s. dr. Prešern, ki predseduje tudi senatu A. dočim senatu B s. o. s. g. Adol Hudnik. Sodnika poedine v civilnih zadevah s. o. s. dr. Zelezinger in s. o. s. g. Ivan Brelih. Prizivnemu in rekuznemu senatu predseduje s. o. s. g. Zigon, senatu b) pa dr. Stempihar. Kazenskemu oddelku predseduje s. o. s. g. Ivan Kralj, namestnik s. o. s. g. Fran Orožen. Kazenski sodnik-poedinec s. o. s. g. Rajko Lederhas, namestnik s. o. s. g. Fran Oorečan.

cijo, ker italijanski optanti niso prizadeti z agrarnim zakonom. Ta zemljišča bo treba od italijanske države kupiti in jih dati dalmatinskim kmetom v last.

Lovsko-prodajna organizacija »Divja koža«, Ljubljana-velesjem, priredi dne 28. januarja t. l. dražbo kožuhovalne vseh vrst divjadi. Dražbe se bo udeležilo dosti kupcev, med katerimi bo tudi precej inozemcev. Zato bo kožuhovalna na tej dražbi dosegla svetovne cene, seveda pa mora biti zbranega dovolj dobrega blaga, ker sicer zanimanje inozemskih odjemalcev za blago takoj popusti. Vsi naši lovci naj poverijo svoj lovski plen »Divji koži« v prodajo in kožuhovalno takoj odposljejo.

Telesno zaprtje, slaba prebava, ne-normalni razkroj in gniloba v črevih, prevelika množina kisline v želodčnem soku, nečista koža na obrazu, na hrbtu in prsih, tvorijo mnogi katar ustne sluznice izginjejo prav kmalu z rabo naravne »Franz-Josef« grenčice. Stevilni zdravniki in profesorji »Franz-Josef« vodo že desetletja pri odraslih in otrocih obeh spolov uporabljajo z ugodnim uspehom.

Pridobnina in rentnina. V mesecu januarju je treba trgovcem, obrtnikom in drugim svobodnim poklicem vložiti prijavo za pridobnino. Za to napoved so potrebne sledeče tiskovine: Prijava (napoved) za pridobnino, pola stane Din 1; dalje Davčna prijava za splošni davek na poslovni promet; Pripomoček, kako napovedati pridobnino, Din 1.50; Pripomoček za gostilničarske obrte pa Din 1.50. Prijava dohodkov na rente stane pola Din 1. Vse te tiskovine ima v zalogi Jugoslovanska knjigar-va v Ljubljani, poleg teh pa tudi davčne tiskovine (družbeni, službeni, tabela za preračunavanje službenega davka, zgradarina itd.). Trgovci in občinski uradi pri večjem odjemu ponost.

Ko se začne čevl poapnjavati, deluje uporaba naravne »Franz-Josef« grenčice na redno izpraznjenje črevesa in zmanjša visok naval krvi.

E — lop, lop, lop!

V višinskem soncu in snegu je Kamila krema nedosegljiva. Smučarji, r-bite io tudi pri vseh kožni h poškoib: h Kamila cvetna krema je v rum no-mu dri škati i ci.

Moste pri Ljubliani

Katoliški Moščani se vlijudo vabijo k počastitvi godu sv. Družine, patrone bodče fare v Mostah, ki bo v cerkvi pri karmeličankah ob 9 dopoldne. Tedaj bo slovesno v. mašo daroval stolni proš g. Nadrah. Prevzvišeni knezoškoof dr. Rožman pa bo mošćanske katoličane obiskal ob tej priliki v nedeljo popoldne ob 4 v Ljudskem domu. Katoličani iz Most so vlijudo vabljeli k sprejemu in dostojnemu pozdravu svojega nadpastirja v Ljudskem domu.

Celje

Celje v luči policijske kronike. Statistika kriminalnega oddelka na predstojništvu mestne policije za leto 1934. izkazuje glede temnih strani celjskega življenja sledeče številke: v analih celjske policije so zabeleženi 1 uboj, 3 smrtne nesreče, 4 samomori, 3 poskusi samomora, 4 težke in 18 lažjih telesnih poškodb, 181 tatvin, med temi 39 koles, in 11 vlomov, 68 goljufij, 28 utaj, 187 različnih kazenskih deliktov; sodniji in državnemu tožilstvu je bilo oddanih 464 ovadb, v sodne zapore pa je bilo oddanih 136 oseb. Skupno se je obravnavalo pri kriminalnem oddelku 320 tatvin, 70 goljufij, 28 utaj, in 210 različnih kazenskih deliktov. Odgorskim potom je odpravila mestna policija lanske leto 268 oseb, iz območja celjske mestne in okoliške občine je bilo pa izgnanih 22 oseb. Kriminalni oddelki pri predstojništvu mestne policije je poleg vseh kazenskih zadev obravnaval in rešil nad 6500 raznih upravnih spisov. Požari so bili zaznamovani v preteklem letu na območju mestne policije 3, med temi vsi manjšega značaja. Policijska stražnica v mestu je prejela v tem letu 2211 prijav, stražnica v Gaberju pa 591.

Potni listi izdani na predstojništvu mestne policije leta 1934. Prijavni urad pri predstojništvu mestne policije v Celju je izdal v letu 1934. 130 novih in vidiral 543 starih potnih listov.

Nesreča ali samomor. V župnijskem vodnjaku pri Sv. Juriju ob j. ž. so hlapei zasledili neko čudno stvar. Prišli so iskati s kavlji ter potegnili iz vode šop las in kos roblja. Eden izmed hlapev je šel v vodnjak in našel tam vtopljeno žensko, žensko, ki je 58 letna Rozman, so z vrvjo potegnili iz vodnjaka. Bila je zadnje čase v službi v Rifniku pri nekem posestniku in je kazala znake slabosti ter je možno, da je sama skočila v vodnjak. V vodnjaku je bila nekako 8 dni. Iz vodnjaka so jo potegnili v četrtek popoldne in jo prepeljali v mrtvašnico škofjskega pokopališča.

Ptuj

Podpore za brezposelne. Število brezposelnih in revežev je v Ptuj v zadnjem času izredno naraslo. Vsi ti se obračajo na občino za podporo. Zima je njihov položaj še poslabšala. Vsled tega je mestna občina v okvirju ubožnega sveta ustanovila poseben pomožni odbor iz zastopnikov stanovskih in humanitarnih društev, ki naj organizira in izvede akcijo za pomoč brezposelnim in revežem. — Po navodilih banske uprave je pomožni odbor sklenil, da priredi od 13. do 19. t. m. nabiralni teden, v kojem se bodo zbirali prispevki od hiše do hiše.

Mestni župan prosi prebivalstvo, da nabiralec kljub težkemu gospodarskemu položaju vseh slojev, ne zavrtača ter da vsak po svoji moči bodisi v denarju bodisi v naravnih prisaev in omogoči ublažiti bedo in pomanjkanje.

Statistika tujskega prometa 1934. V preteklem letu je prenočevalo v Ptuj 2461 tujcev in znaša skupna vsota nočien 10.364. Od teh tujcev je bilo 1165 iz naše države, 896 pa iz inozemstva; od teh poslednjih je bilo 627 iz Avstrije, 17 iz Francije, 58 iz Nemčije, 61 iz Češkoslovaške, 50 iz Italije, 20 iz Madžarske in 30 iz Rusije. Ostali so bili iz raznih inozemskih držav.

Nosečim ženam in mladim materam pomore naravna »Franz-Josef« grenčica do urejenega želodca in črevesja.

ERASMİK

TOALETNA MILA IN PREPARATI

Vaše zobe
boste obnavljali z
ERASMİK
MILOM IN PASTO
ZA ZOBE

Za ugodno
brije uporabljajte
ERASMİK
MILO ZA
BRITJE

Trbovlje

Avto-sveca Celje-Trbovlje. Celjska občina je prosila za koncesijo za avto-vožnje na progi Celje — Zalec — Sv. Peter v Savinjski dolini — Sv. Pavel — Marija Reka — Trbovlje. Nova cesta iz Trbovlj čez Marijo Reko v Savinjsko dolino bo letos gotova. S tem bo dana možnost za ugodnejše svezne sosednjimi kraji.

Kolesarji morajo prijaviti svoja vozila na občini do konca januarja. Obenem je treba plačati davčno pristojbino 36 Din. Kdor bi v teku januarja svojega kolesa ne prijavil, plača še za kazen 76 dinarjev.

O strupenih plinih in o zavarovanju proti napadom iz zraka bodo predavanja v okolici občine Trbovlje po tem-le redu: 12. januarja v Delavskem domu za prebivalce iz krajev Vode, Petelinova vas, Globušak in Njiva; 19. januarja v čakalni zapadnega obrata za Zobjo vas in Retje; 26. januarja v rudniški čakalnici na Tereziji za Kurjo vas, Polaj, Pauerjeva kolonija, Terezija in Pomebje; 1. februarja pa v Društvenem domu za prebivalstvo iz krajev Trbovlje, Gabersko, Knezdol, Ojstra, Klek in Loke. Vsa predavanja se bodo začela točno ob šestih zvečer, imel jih bo g. zdravnik dr. Jensterle. Ker so poučna in važna, vabi županstvo k obilni udeležbi.

DRAMA — Začetek ob 20

Sobota, 12. januarja: Vihar v kozarcu. Red četrtak. Premiera.

Nedelja, 13. januarja ob 13: Zlatujči ostali. Izven. Cena od 24 Din navzdol. — Ob 20: Vihar v kozarcu. Izven.

OPERA — Začetek ob 20

Sobota, 12. januarja: Dežela smehljaja. Izven. Gostovanje nje g. A. Dariana. Cena od 36 Din navzdol.

Nedelja, 13. januarja ob 13: Travljica. Cena od 36 Din navzdol. — Ob 20: Stiri grobnici. Izven. Cena od 36 Din navzdol.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 12. januarja ob 20: Vijočica s Montmartra. Gostovanje Erike Družovičeve. Izven. Red D.

Nedelja, 13. januarja ob 13: Travljica. Gledalci znižane cene od 15 do 2 Din. — Ob 20: Vijočica s Montmartra. Gostovanje Erike Družovičeve.

Naznanila

Ljubljana

Pravilnično igra »Godni kralji« vprizori luskovni oder v Vaznemu zavarovalnici na Miklošičevi cesti jutri popoldne ob treh in petih. Vstopnice so v predprolaji v unisoni trafiki in eno uro pred predstavo v dvorani luskovnega odra. Cena 5, 4, 3 in 2 Din.

Praki komorni kvartet v Ljubljani. V petek, 18. januarja bo koncertiral v filharmonični dvorani Praki komorni kvartet, ki je naslednik prejšnjega popularnega češkega, Zikovega kvarteta. Sedanji primarij Prakega kvarteta je izvrstni violinist prof. Svejda, ki je rojen Mariborčan, violinist pa znani Ladislav Cerny, ki je član prejšnjega ljubljanskega, zatem Zikovega in danes Prakega kvarteta je od vsega početka, to je od leta 1922 dalje. Koncerti Zikovega kvarteta so bili velik praznik komorne glasbe v Ljubljani. Tudi njegov naslednik Praki kvartet je izvrstno vigran in je absolutni v zadnjem letu cele serije koncertov v severnih državah. Sedaj koncertirajo v Bolgariji in Turčiji, na povratku pa v Jugoslaviji. Danes že opozarjamo na njihov edini koncert, ki bo v petek, 18. januarja ob 20 v filharmonični dvorani. Vstopnice se dobe v Matični knjižnici.

Občni zbor »Društva prijateljev Poljske« bo v ponedeljek, 14. januarja ob 18 v prostorih Slovenske Matice z običajnim dnevnim redom. Vsi prijatelji Poljske vabljani! — Odbor.

Prireditelno društvo priredi 2. predavanje dne 18. v orodavnični Mineraloškega instituta na univerzi (prihodnje). Predava g. univ. prof. dr. Jovan Hadži na tema »Nekaj iz življenja najdromnejših živali našega Jadrana«. Člani in prijatelji društva so vabljani k čim številnejši udeležbi.

Kino Kodeljevo. Drevo ob 8 dva sporeda: češki film »Burianove pustolovščine« in »Viktor in Viktorja«.

Esperantisti tečaj na Viču otvori krošek esperantistov Ljubljana v ponedeljek, 14. t. m. ob 20 v društvenih prostorih društva. Določa in obkrožnica (v gostilni Obliki). Tečaj se bo vodil po najuspešnejši »Čer« metodi, brez učnih knjig.

Nočno službo (majno lekarno): mr. Sušnik, Maršičev trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 4, in mr. Bohinec ded., Rimaka cesta 5.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sobota, 12. januarja: 12.15 Narodne od blizu in daleč na ploščah 12.50 Poročila 13.00 Čas, narodne od blizu in daleč na ploščah 13.00 Radijski orkester 13.15 Aktualnosti (Ludovik Mrzlo) 13.30 Radijski orkester 13.50 Francoska (prof. Prozelj) 13.50 Francoske arije na ploščah 13.50 Nacionalna ura: Naše bene v književnosti (iz Belgrad) 20.00 Pronos in ljubljanske opere: Leharjeva opera »Dežela smehljaja«, v odmoru čas te poročila.

Drugi programi

SOBOTA, 12. januarja. Belgrad: 20.00 Operne arije 20.30 Simfonični koncert 22.45 Narodne pesmi — Dunaj: 19.25 Pesmi in arije 20.30 Koncert dunajske filharmonije 21.45 Radijski orkester 23.45 Ciganska glasba — Budimpešta: 19.40 Veseli večer 21.30 Operni orkester 22.40 Salonska glasba 23.30 Ciganska glasba — Milano-Trst: 17.10 Komorna glasba 20.45 Pronos opere — Rim-Bar: 17.10 Laska glasba 21.30 Pronos opere — Praga: 19.30 Koncert na saksofonu 22.00 Komedija »Enajsta zapoved« — Brno: 20.30 Radijski orkester — Varaz: 20.00 Plesna glasba iz Evrope 21.00 Simfonični koncert 22.15 Plesna glasba — Nemčija: 20.00 Simfonični večer, iz Königsauerhausa — Strazburg: 20.15 Plošče 21.30 Komedija.

STARSEMI

Za rodbinske člane, ki so bleda berbe obraza, slabih živcev in brez teka, »Energija« za tačasne krvi živcev in teka Odraslim 3 likerske kozarčke na dan. Otrokom 3 male šlice na dan.

»Energija« se dobi v vseh lekarnah v polilitrskih steklenicah. Steklenica 35 Din.

Reg. S. br. 4787/32

Ljudje brez skrbi

Med Lipovanci - ruskimi prebivalci v donavski Delti

V donavski Delti (na otokih, kjer se Donava izliva v Črno morje) prebiva 19.000 duš močna naselbina takozvanih Lipovancev. To so Rusi, ki so sredi 17. stoletja pribežali semkaj in se tu naselili, kjer se preživljajo z lovom in ribištvom. Član ekspedicije, ki se je napotila med nje proučevati način njihovega življenja, jih takole popisuje:

Otroci

Ko se je 30 čolnov naše ekspedicije približalo njihovemu selišču, je bila na obrežju zbrana že vsa soseska. Najprvo vidiš same otroke; otroke in otroke. Šest otrok na družino je najmanj; deset je nekaj vsakdanjega; dvanaest ni nič posebnega; šele petnajst otrok je tudi za te ljudi posebnost. Tukaj v Delti ne poznajo »socialnega vprašanja«. Kar Lipovanci potrebujejo, jim v obilni meri nudita bičje in voda. In radi bi enkrat videli davčnega eksekutorja, ki bi si v malem čolniku upal semkaj priti »uradovate«.

Živina

Prav tako ko otroci se množi tudi živina v tem kraju svobode in rodovitnosti. Krave plavajo po prelivih kakor jegulje. Rede se od bičja, katerega morajo Lipovanci, kadar nastopi velika voda, voziti za kravami na zeleno pašo. Dušovitost narejene priprave skrbe, da mleko krav in kobil ostane le za ljudi: vsa telata in žrebeta imajo glavo spredaj obito z nekako desko od čela do smrčka. Spodaj je zabiti vanjo pet ostrih žebeljev. Živalice so podobne nosorogom. Kadar se tele približa kravi, da bi sesalo, ga krava brene, ker jo žebelj na deski zbode. Tudi prešiči — veliki in mali — imajo na glavi privezano večjo desko. Ta naprava pri svinjah pa je za to, da skozi ozke prehode ne morejo k sosedovim.

Domačija

Ljudje so visoki, plavalasi in modrooki. Vsaka domačija je ograjena s črtnim plotom iz bičja. Na dvorišču so staje za živino, pitališče in pa iz gline zgrajena kopalnica, kakršno vidiš tudi povsod po Rusiji. Zanimivo je pitališče. Spleteno je iz močnega vrbovja, ki ima podobno zvono. Ker je ta »stavba« tako majhna, se prešič v njej ne more niti ganiti. Iz samega obupa mora ves dan žreti. Zato se žival silno naglo debeli.

Hišice so zgrajene iz gline, lepo belo polbeljene in poslikane, pokrite pa so z bičjem. Gospodar in gospodinja z enajstletnim otrokom nas najgostoljubneje sprejmejo. V nekaki kadi plavajo karpi. Kakor bi trenil, je ribja žalog-igra končana: Ribo prerežejo, očistijo in že je v kotliču, v katerem na ognju vre krop. Stopimo v edino sobo, prostorno izbo. Vse je čisto in enažno. Tla so pokrita z nadrobno sesekljano poprovo meto, da vam diši kakor v lekarni. V kotu je pestro poslikana velika peč, zraven nje lepa široka postelja, okrašena s ču-

dovitimi preprogami, blazinami in odejami, kar je vse na roko vezeno. Na stenah vise vsepovprek pisane svetniške podobe in reklame za šivalne stroje, sicer pa je vsa oprema in oprava delo domačih rok.

Gostoljubje

Miza je naglo pogrnjena. Najprvo dobimo »boršč«, čudovito dobro, a zelo popoprano juho. Sledi »mamaliga«, rumunska narodna jed, ki marsikod nadomešča kruh: iz koruzne moke zgneten in pečen kolač. Nato pridejo na mizo medtem pomrli karpi. Gostitelji se »zahvalijo« ter najrajši jedo posušeno meso. Za konec je mleko, nakar prižgemo cigarete in se začne razgovor.

Brez skrbi

»Ali imate Lipovanci kaj skrbi?« vprašamo. — »Ne!« Lipovanci nimajo nobenih skrbi. Delta je državna last. Ribe, ki jih polove, prepelejo v Galac. 40% izkupička vzame država mesto davka, 60% dobe ribiči. To so dohodki, izdatkov pa itak ni; alkohol in tobak tu le še malo poznajo.

»Stane vas hrana?« poizvedujemo. »Nič!« Delta je polna hrane. Tu živi 14 vrst goš, da o racah niti ne govorimo. Jaje je na milijone. Svinjska pečenka raste doma. Tudi mleka, jagod in črešenj daje narava v najobilnejši meri. Obleko si delajo sami. Stanovanje? Hišo iz gline naglo postaviš: Glina, voda, bičje — to vse je zastoj. Tudi gradbena policija nima tu nobene besede.

Česa še potrebuje človek? Sport! Prav! V Delti je povsod en sam športni stadion: plavaš, veslaš, če hočeš tekati, tečeš lahko 70 km daleč do kanala Sulina. Zabava? Streljaš lahko milijone ptičev, bobrov, divjih svinj in vodnih živali.

»In država? Policija? Davki?«

Lipovancev zamahne z roko. O vsem tem menda sploh ni še slišal »Torej vam nič ne manjka?« Ne, niti denarja ne, ker ga ne potrebujejo.

»Treba je pa varčevati za starost,« meni nekdo iz naše družbe.

»Varčevati? Čemu neki?«

»Kaj bo z vami, ko boste stari?«

»To, kar je sedaj! Jedli in pili bomo, kar nam bodo preskrbeli naši otroci. Saj je vsega dovolj. Človek se mora na starost odpočiti.«

Gorje modi!

»Torej res nimate skrbi?«

»Vendar-le jo imamo!« Prej jim je bolje šlo ko sedaj. Že nekaj let noče nihče več kupovati peres od zlahtne čaplje. »Odkar je nekaka »moda« to prepovedala, se nihče več ne zmeni za naše čaplje.« Saj je taka čaplja včasih vrgla toliko, kolikor sedaj zaslužijo z ribolovom v 14 dneh. Lipovanci so hudi na tisto žensko, ki se imenuje »Moda«. Gorje ji, če bi jim prišla v roke!

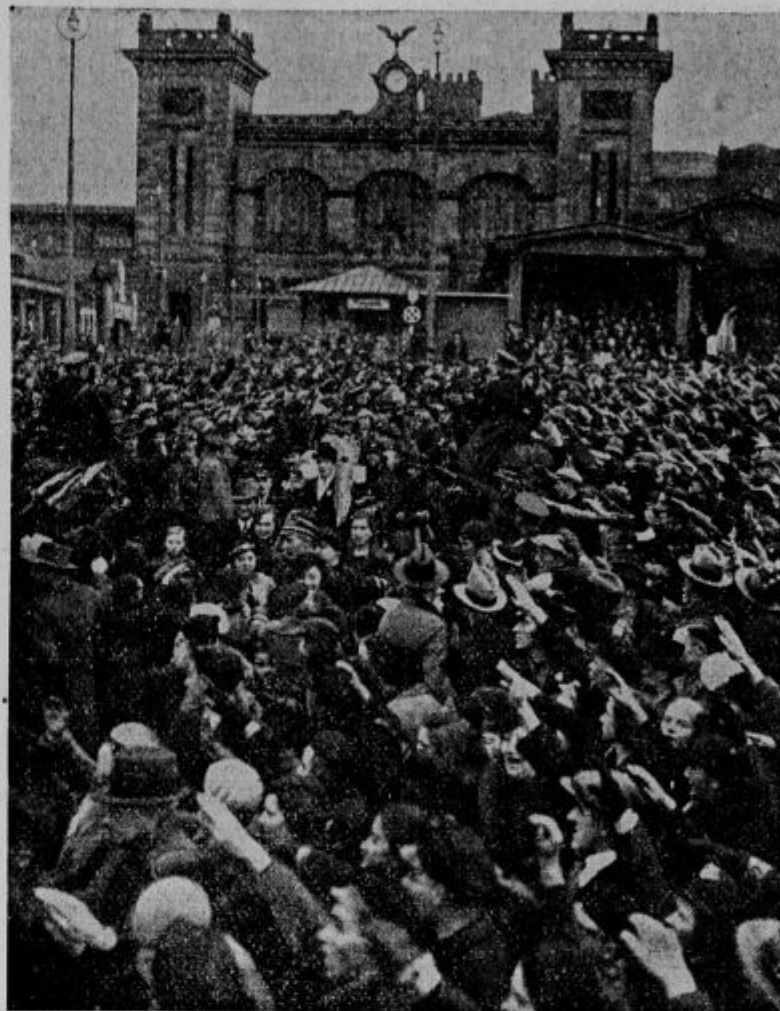
Skrivnost skute in lanenega olja

Kako sem dočakal 100 let

V Zgor. Lužicah na Saškem, v kraju Hoverswerda, je tamošnji upok. nadučitelj Ernst Höhler te dni obhajal 100-letnico rojstva. Mož je še tako čil, da je prej podoben 60-letniku ko 80-letniku. Vsako nedeljo še krevsa v cerkev. Ob slovesnostih, katere so priredili njemu na čast, so ga vprašali: »Kako človek postane 100 let star?« On pa je odgovoril takole:

»Kdor hoče postati 100 let star, mora biti tako zdrav, da ga ne vrže vsem sunek pod roko. Treba je, da imaš pred vsem zdrave starše in da si zrastle na kmetih. Jaz še svoj živ dan nisem bil bolan, zato pa sem vedno zmerno živel, čeprav izpijem kozareček piva ali vina in pokadim pipico tobaka ali kako cigaro. Trdim, da more postati tako star vsakdo, kdor zmerno živi, ne da bi se odrekel kakemu majhnemu

veselju v življenju. Rodil sem se v vasi Dolinchen (Dolina) v Spodnji Lužici, kot drugi sin kmečke hiše. Ko sem bil še deček, sem moral trdo delati na kmetiji. Temu delu v otroški dobi se moram zahvaliti za moč in dolgo življenje... Ko premišlujem 100 let svojega življenja, si moram priznati, da sem bil vedno vesel in dobre volje. Do starih let sem vedno rad telovadil. Ampak, povem vam, vse je treba delati po pameti in zmerno. Končno izdam še eno skrivnost, ki me je do starosti ohranila zdravega. Rad in večkrat jem skuto in laneno olje. To sta dve jedi, ki jih imam še danes najrajši. To sta dve jedi, ki krepita telo in pospešujeta zdravje ter sta me ohranili mladega in svežega. Ne bi rad pogrešal teh jedi, tako sem se jih navadil.«

Nemci v Posaarju prirejajo za glasovanje v nedeljo, 13. januarja velike nemške manifestacije. Z vseh strani sveta prihajajo posaarski Nemci glasovat za Nemčijo. Domači jim na postaji v Saarbrückenu prirejajo velike manifestacije.

Roman za stare in mlade

10

Pikica in Tonček

»Nekaj ji je rastle v želodcu,« je začel razlagati Tonček, ves vesel, da je prekinila mučno tišino. »In potem so jo odpeljali v bolnišnico in tam so ji izrastek odstranili. Vsak dan sem jo obiskal. Joj, kako slaba je bila takrat in suha in bleda kakor zid. Zdaj leži že štirinajst dni doma in ji je mnogo bolje. Bolniške sestre so me zmerom zelo prijazno sprejele, kadar sem prišel v bolnišnico.«

»Kakšno rastlino pa je imela?« je zanimalo Pikico. »Takšno s cvetjem in zelenjem v loncu za cvetlice? Ali ji je pomotoma požrla?«

»Kaj še!« jo je zavrnil Tonček. »Potem bi moral kaj vedeti o tem. Kar samo od sebe ji je začelo znatraj rasti.«

»Ali nagelj ali kaktus?« je Pikica poizvedovala dalje.

»Ne, ne, kar zraste v želodcu, mora biti iz mesa in krvi. Sploh pa nisem rekel, da je imela rastlino, ampak izrastek. Če takšen izrastek zdravnik pravočasno ne izreže, mora človek umreti.«

Ob teh Tončkovih besedah se je Pikica nenadoma nekaj strašnega domislila. Prekrižala je roke na trebuhu in zastokala:

»Tonček, moj ljubi Tonček, nekaj me tukaj notri strašno tišči. Oh, tudi jaz imam izrastek. Gotovo raste v meni majhna jelka. Jelke imam tako rada.«

»Ne,« je Tonček odkimal z glavo. »Ptičja imaš v želodcu, pa ne drevo!«

Tretje premišljevanje govori:

O domišljiji

Gotovo ste opazili, da je Pikica zelo dovzetna za hitro menjavanje svojih nagnjenj. Ljubila je spremembo. Klanjala se je gluhi steni in prodajala vžigalice, preoblekla se je in vlekla Dudka v ponzi za seboj, položila ga je v posteljo in si domišljala, da je volk in da jo mora požreti. Prošla je gospoda Volmarja, naj z njo štiriglasno poje. Nazadnje si je že domišljala, da ima izrastek v želodcu. Domišljala si je stvari, ki jih sploh ni, ali pa so v resnici povsem drugačne, kakor si jih je ona predstavljala v mislih.

Nedavno sem čital, da je živel mož, ki je imel bogato domišljijo in je zato prav živahno sanjal. Nekoč je na primer sanjal, da je skočil skozi okno. Prebudil se je in v resnici ležal na cesti! K sreči je stanoval v prilliju. Pomislite, kaj bi bilo, če bi bil siromak stanoval v desetletnem nadstropju nebotičnika! Potem bi njegova domišljija utegnila postati življenjsko nevarna. — Domišljija je čudovita lastnost, a treba jo je krotiti, kakor krotijo na divjem zapadu korboji ujele konje.

ČETIRTO POGLAVJE.

Mnenja so včasih zelo različna.

Gospodična vzgojiteljica Blaginja je medtem sedela s svojim zaročencem pri »Zlatem levu«. Od časa do časa sta v dvorani malo za-

plesala, potem pa spet sedla za mizo. Med mizami so stale krasno cvetoče jabolane. Bile so iz papirja in lepenke in so bile videti čudovito naravne. Na vejah iz lepenke so viseli papirnati cveti, pisani balončki in dolge zračne kače. V dvorani je bilo zelo veselo in zabavno in godba je igrala poskočne skladbe.

Gospodična Blaginja prav za prav ni več mnogo upala, da bo dobila zaročenca, pa ga je nazadnje vendarle dobila in ga je imela zdaj že štirinajst dni. Samo da ne bi bil tako strog! Venomer ji je ukazoval, in če ga takoj ni ubogala, jo je pogledal tako grozljivo neprijetno, da so ji od strahu stala ušesa pokoncu.

»Si razumela?« jo je vprašal, se nagnil daleč naprej in hudobno zablskal z očmi.

»Ali nameravaš to v resnici storiti, Rudi?« je plašno dejala. »V hranilnici imam osemsto dinarjev, če hočeš, ti jih dam.«

»Kaj bi s tem drobižem, koza neumna!« jo je ježno zavrnil. Iz teh njegovih besed lahko sklepamo, da ni bil bogve kako plemenit in olikan dvorjanik. »Do jutraj moram imeti narč v rokah.«

Gospodična Blaginja je vdano pokimala. Potem mu je šepnila na uho:

»Tiho, otroka prihajata.«

Pikica in Tonček sta stopila k mizi.

To je vrazil Rudi,« je Pikica povedala Tončku in s prstom pokazala zaročenca.

»Za božjo voljo, Pikica!« se je zgrozila gospodična Blaginja.

»Pusti jo,« je dejal zaročenec in se prislano nasmehljaj. »Saj se mala kraljična samo šali. Jej, kako je ta pinč ljubek!« je pristavil in hotel pobožati Dudka po glavi. Dudek pa je grozeče dvignil rep, zarenčal in hotel ugrizniti. (Nadaljevanje sledi.)

Francoško-italijanski sporazum sta v Rimu podpisala Laval (sedi) in Mussolini (stoji na desni).

Letalo na veternico

V veliki angleški tovarni letal v Yorkshiru izdelujejo nove vrste letalo, kakršno je izumil avstrijski iznajditelj Oskar Aebth. To letalo rešuje težave letanja z veternico. Tovarna upa, da se ji bo s tem letalom posrečilo dobiti nagrado 20.000 funtov, katere je bila razpisana že leta 1922.

Letalo ima za odlet in za pristaneke dva vertikalna propelerja (veternici), katere se obračata vsak na svojo stran. Poleg teh dveh veternic pa ima še navaden propeler, kateri žene letalo vodoravno naprej. Vse propelerje pa goni isti motor. Novo letalo na veternico se lahko dvigne 3000 m visoko, poskusna hitrost pa znaša 175 km na uro. Letalo se lahko kar navpično spusti na zemljo, ali se tudi lahki dvigne v zrak ter more v zraku dolgo časa stati nad isto točko. Veternici imata nekaj »prosti teke«, ki omogoča, da se letalo — ako se ustavi motor — lahko počasi spušča na zemljo, kakor bi ga nosilo padalo. Novo letalo bo za poskušnjo prvič zletelo spomladi.

Gost Soferju: »Ali bova kmalu tam?« Sofer: »Kje pa?«

Kraljevska smučarja. Belgijska kraljeva dvojica, kralj Leopold in kraljica Astrida se smučata v okolici St. Moritza v Švici.

V globoki žalosti javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, da je umrl moj ljubljani soproj, brat in stric, gospod

Josip Malik

železniški inspektor v pokoju

Pogreb draga pokojnika bo v soboto, dne 12. januarja 1935 ob 4 popoldne izpred mrtvašnice Zavetišča sv. Jožefa na Vidovdanski cesti na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 11. januarja 1935.

Globoko žalujoča Josipina Malik, soproga.

Globoko užalošeni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem žalostno vest, da nam je umrl naš dobri soproj, oče, stari oče in tast, gospod

Matevž Gorjanc

dne 10. januarja t. l. ob 20.30 v starosti 87 let.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo dne 12. januarja ob 16 iz hiše žalosti štev. 13 na pokopališču v Dol. Logatcu.

Dol. Logatec, dne 11. januarja 1935.

Soproga Neža, sin Matevž, hčere: Marija poročena Blažič, Frančiška poročena Vilar, Terezija poročena Vilar, Ivana — in ostalo sorodstvo.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Prireditve

Kavarna Stritar

Vsaka večer koncert. — Kavarna do 4 jutraj odprta. (b)

Službodobe

Pisarniško moč

žensko, za na deželo — išče gozdno podjetje. Biti mora popolnoma zmožna nemščine in slovenščine, prvovrstna nemška stenografinja in strojepešica. Cenj. ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Gozdarstvo 361«. (b)

Drogista

ki je po možnosti tudi laborant, prvovrstno moč, išče tovarna čokolade. Nastop čimprej. Ponudbe pod »Drogist« št. 356 na Aloma Company d. z. o. z. Ljubljana, Aleksandrova cesta 2/L. (b)

Usnjarski pomočnik

dober šerar, dobi takoj stalno službo. Zglašiti naj se osebno pri tovarni usnja P. Fr. Knaflic, Šmartno pri Litiji. (b)

Službe iščejo

Krojaški pomočnik

z mojstrskim izpitom — več krojenja, išče kakršnokoli primerno službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Samski« štev. 392. (a)

Stanovanja

IŠČEJO:

Enosobno stanovanje

s pritliklinami, najraje v Rožni dolini ali na Mirju — iščem. Ponudbe z navedbo cene poslati upravi »Slovenca« pod »Dalmacija« št. 358. (c)

Vnajem

ODDAJO:

Lokal

se odda v novi zgradbi v sredini mesta. Naslov pri upravi lista pod štev. 349. (n)

Denar

Posojila

na vločne knjižice daje Slovenska banka. Ljubljana, Krekov trg 10

Posvetva

Droben oglas v »Slovenca« posvetvo ti hitro prodaj; če že ne z gotovim denarjem oči kupca ti s knjižico da.

Stanovanjska hiša

štirinadstropna, moderna, solidna, zgrajena po potresu, v centru Ljubljane, ugodno napredaj. Samo direktna vprašanja na »Centrum« št. 366 upravi »Slovenca«. (p)

CITAJTE IN ŠIRITE

»SLOVENCA«

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«. »Domo-liuba« in »Bogoluba« naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030.

PRI HRIPI, INFLUENCI IN PREHLADU

se priporoča navadno tudi masaža; za masažo je dobra »Alga«. Pri hripi, influenci, prehladu namočite krpo z »Algo« in nalahko masirajte bolniku prsa, hrbet, roke, noge, vrat in čelo. Masaža z »Algo« ublažuje bolečine, krepi in osvežava bolnika. Po masaži nastopi mirno in zdravo spanje.

»Alga« se dobiva v lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah. 1 steklenica 14 Din.

(Reg. S. br. 18117/32).

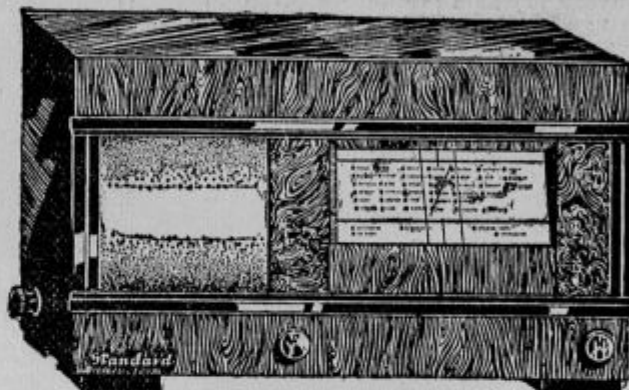
Uprava »Slovenca« Maribor

Koroška cesta 1

Podružnica: Aleksandrova 6

Sprejemajo se oglasi in naročniki lista, izvršujejo vsi pravni posli in dajejo pojasnila ki spadajo v delokrog upravnosti lista.

MIGNON SUPER

Priključek na vse voltaže od 25-250 V. Sprejem kratkih, srednjih in dolgih valov. Najmodernejša konstrukcija. Dovršeno točna reprodukcija. Oblika: moderne linije, najboljši les, okusna izdelava. Cena in pogoji izvanredno ugodni. Prepričajte se sami, da je aparat edinstven. Zahtevajte demonstracijo.

„RADIO“ reg. z. o. z. v Ljubljani Miklošičeva cesta 7.

Zahvala. Iskreno se zahvaljujemo vsem za vse dokaze sočutja in sožalja ob smrti našega brata, gospoda

IVANA PEHANIJA

Posebno se zahvaljujemo č. g. kanoniku Ferjančiču za vso ljubeznivo skrb in trud za časa njegove bolezni, gg. patrom franciskanom za vso postrežljivost in tako številno spremstvo gg. usmiljenim bratom in vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem ter vsem drugim, ki so ga kljub slabemu vremenu in slabi poti v tako obilnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Bog plačaj vsem!

Novo mesto, 11. januarja 1935.

Zalujoči ostali.

Standard Radio

Vsemogočnemu Bogu je dopadlo poklicati danes 11. januarja k sebi v nebesa svojega zvestega služabnika, visokočastitega g. zlatomašnika

Ignacija Fertina

župnika v pokoju na Brezjah

v 76. letu starosti, po teden trajajoči mučni bolezni, previdenega s svetimi zakramenti.

Sveto in zgledno je živel, bogu vdano je umrl.

Pogreb se bo vršil v nedeljo ob ¼ popoldne na breško pokopališče.

Nepozabnega pokojnika priporočam vsem duhovnim sobratom, sorodnikom, prijateljem in znanecem v dober spomin in molitev.

Radovljica, dne 11. januarja 1935.

Jakob Fatur, dekan,
v imenu redovnikov in svetne duhovščine.

Prodamo

Ce avto svoj stari prodajam aF motorja bi znebil se rad brž kupcev ti mnogo prične Slovenec najmanjši? inserat

Stročni fižol

v slanici po 3 Din. Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta 5. (l)

Pumparce

površniki, obleke, perilo itd. — najcenejše pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14. (l)

Kdor si želi

res dobre smuči, naj brž pohti, da ne zamudi! Pri izdelovalcu Fajferju, v Trnovski ulici, poceni jih dobi.

Sveža jajca

zajamčena, 720 komadov 360 Din; orehi, celi 100 kg 440 Din, franko vsaka železniška postaja, razposilja G. Drechsler, Tuzla.

Tekma okrog sveta

45

»To je vse.«

»Ne, to še ni vse. Saj hočete vendar preprečiti Clarku, da bi prišel pravočasno v Yokohamo.«

Gordon je planil s svojega stola.

»Ako bi bilo to mogoče!« je razburjeno dejal. »Za vse, kar mi je doslej lepega napravil, je za služil bogato plačilo! Naj le poskusi katero grenko kapljico! Samo tega ne vem, kaj naj storim.«

»Vi seve ne morete storiti ničesar, pač pa jaz.«

»Kaj morete storiti?«

»O tem bi zdaj še nerad govoril. Kaj bi dali za to, da Clark svojega smotra ne doseže pravočasno in spozna, da je bil zanj tisti trenutek, ko vam je jaho izvil iz rok, prava nesreča?«

»Dobro veste, kaj to zame pomeni. Povejte mi ceno!«

»Dve sto funtov.«

»Pa ste svojega uspeha gotovi?«

»Brezpogojno.«

»Velja! Dve sto funtov. Evo jih — zakaj kakor domnevam, boste imeli s stvarjo stroške.«

Hsi Fong Lin je vzel denar.

»Seveda imam stroške,« je menil, »zakaj poslati moram človeka v Tientsin, ki bo tam ukrenil vse potrebno, kar bo spet z novimi stroški v zvezi. Zdaj pa mi dovolite, da grem. Obiščem botra, do brega znanca, da vidim, ali vam morem poskrbeti karkoli, ladjo ali čeber, ki vas v treh dneh spravi v Kobe. V Tientsinu leži vladilec z dvema dimnikoma, ki napravi petnajst vozlov. Morda ga dobim. Če ne, bomo že našli kaj takega. Obvestil vas bom. — Iste drevi z menoj v opijsko krmo v primeru, da bi vsa naša druga poizvedovanja ostala brezuspešna?«

»Ce vam niem v napoto, bi prav rad šel z vami. Doselej sem čital samo nekaj opisov čiškaških

opijskih beznic in onih v San Franciscu, no, to so bile, kakor sami pravite, luknje in brlogi. Zato bi si rad ogledal pravo krmo.«

»Well, drevi pridem po vas, ako bi me prej ne bilo.«

XV.

V OPIJSKI KRČMI

Mrak februarkega večera se je spustil na Peking.

O mraku se polnijo opijske krčme. Teda je najboljši čas za pol v deželo sanj. Pozneje, ob prebujanju, je noč. Ko se razpuhti opijska omama, pokriva resničnost vsaj tema. Drugo jutro se bo pokazalo, da še dalje obstaja stara beda in da prav nič ne koristi poskušati, da bi ji ubežali. Začasno pa nikakor ni potreba verovati vanjo, pa tudi kesanje lahko počaka, da luč dneva izsilji spoznanje.

Gordon in Hsi Fong Lin sta se vozila v riski po ozkih, umazanih ulicah kitajskega mesta.

Tajnemu agentu poslaništva se je posrečilo dobiti s pomočjo prijateljskega botra ladjo, katere bo — dasi bolj na odpornost kot na hitrost preračunana — v razmeroma kratkem času pripeljala Gordona v Kobe. Lastnik se seveda ni mogel obvezati, da bo dospela pravočasno. Odhod bo že jutri popoldne iz Tientsina.

Clark se je bil že s popoldanskim vlakom odpeljal v luko, kjer se bo vkrcal, in Gordon se je bil od njega sleer s tiho jezičo, a vendarle tudi z iscričo škodoželjnosti poslovil. Hsi Fong Lin mu je javil, da njegova jahta ne bo dospela v predpisanem času v Kobe. O podrobnostih ni hotel govoriti. Toda Gordon je verjel, da bo res tako; ako je zaupal temu človeku poslaništvo, potem mu je smel zaupati tudi on.

O Etheli in njeni usodi kljub najprirednejšemu iskanju ni prišlo nič novega na dan. Ugotovljeno je bilo le, da je bil Ah Mah Čang dopoldne pri fortu Taku, ob izlivu reke Peiho, toda v popoldanskih urah se je vrnil.

V tem ni bilo prav nič nenavadnega; toda v zvezi z okolnostjo, da je plula barkasa z Ethelo na krovu po reki nizdol, je bilo tej ugotovitvi le pripisati nekaj važnosti.

Zdaj je zaviselo vse od tega, ali bo Ah Mah Čang v opijski krčmi ali ne. Ako ga ne bo, bo pač moral prepušiti dekleco njeni usodi. Bila je v tem primeru pač samo njegova osebna zadeva. To ni moglo prav nič vplivati na Ethelin položaj, naj je bil ta hip že kakršnokoli in naj se že v bodoče kakorkoli razvije. Poslaniški tajnik je imel čisto prav; s svojim nepoznanjem kitajskih razmer je mogel prav malo koristiti prizadevanjem poslaništva.

Bojazni, da bi bila izpostavljena kakšnim nasilnostim, ni imel. Ako bi se izkazalo, da ima Ah Mah Čang svoje prave vmes — o čemer ni bilo prav nobenega dvoma — je bil le-ta preveč prebrisan, da bi svojih metod ne spravil v soglasje s svojimi željami in nikakor ne bo uporabljal povsem po potrebnem močnejših sredstev, kjer bi milejša in preprostejša zadostovala; to tembolj, ker se je imel v primeru odkritja stvari bati, da bo sojen po svojem ravnanju z dekleco. Za njegove namene je do cela zadostovalo, skrivati dekleco tako dolgo, da z generalnim guvernerjem podpiše pogodbo, ako bi se že branila izročiti listine. Zanj je bila glavna stvar ta, da bi tudi konkurenčna družba ne mogla do njih. Gordon je bil zatrdno prepričan, da jo bodo po trindvajsetem spravili nazaj v hotel, ne da bi se ji skrivaj kak las.

Toda s tem bi se njena naloga izjalovila — in to razočaranje bi ji bil rad prihranil. Nič manj pa ni sovražil misli, da bi znal Ah Mah Čang s svojimi umazanimi trgovskimi metodami.

Riška se je ustavila pred neznatno hišo. Kdor je ni poznal, bi se bil peljal mimo nje, ne da bi jo v drugo pogledal, in še tisti, ki so že kdaj bili v nji, je gotovo niso zlahka zopet našli. Čeravno kljub prepovedim še vedno vzdržujejo opijske krčme, se

njih lastniki vendarle rajši izogibajo, da bi javno pozornost preveč obračali nase.

Izstopila sta iz riške ter se napolnila v prostorno vežo, ki je učinkovala akoraj podobno tempeljskemu predvoru. Ta vltis so podpirale tudi številne luči, ki so svetile na oglih in hodnikih.

Na dvorišču so bile obkraj postavljene prodajne stojnice, kjer so imeli na prodaj opijske pipe, lepe nove pipe iz črnege lesa s cinasto glavo, pa tudi slonokoščene z vzganimi podobami. Toda kakor je bilo nenavadno, prodajali so poleg pip tudi obleke in dragocenosti, nedvomno roparsko blago. Na posebni stojnici je razpostavil celo kolporter svoje zvezke.

Krčma sama je zavzemala vse zadnji del poslopja.

Na dvorišču je bilo še hladno pod prostim, jasnim večernim nebom, na katerem so se lesketale prve zvezde. Toda kakor hitro sta vstopila v hišo, jima je udaril nasproti težek, zatohel zrak, četudi so bila vrata in mnoga okna odprta. Tenek dim je napolnjeval prostor, skozenj pa je le medlo prosevala svetloba električnih svetilk. Strop je bil visok, stene počrnele, in povsod je bila s kitajskim življenjem neločljivo zvezana umazanost.

Lokal je bil poln gostov in v ozračje, polno dima, je prodiral truš mnogih glasnih pogovorov.

Tik vhoda, na levi strani, je bila prodajna miza. Na stenski polici si videl nekaj steklenic s pen-čo se limonado. Za prodajno mizo so stali na tleh ogromni glinasti vrči. Polni so vode in v njih hranijo opij. Kadivcem ga prodajajo v prav majhnih mericah, ki so iz roževine ter imajo obliko sodčkov, približno v velikosti palca. Nekaj takih sodčkov je bilo že napolnjenih in postavljenih v neki omarici v vrsto. Merice so vedno do roba napolnjene, in preden jih s pokrovom pokrijejo, pogladijo svetlečo se rjavo snov. V ceni za opij je zapopadana odškodnina za prostor za kajenje in za spanje. Čaj delijo zastoj.